Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 94 (8834). ◆ 8 май, 1986 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ПАХТАДАН МЎЛ, ЭРТАГИ, СИФАТЛИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ УЧУН

ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАР СОВЕТИ АЪЗОЛАРИ ДАВРА СУҲБАТИ

ОБЛАСТИМИЗ пахтакорлари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида пахтадан мўл, эртаги ва сифатли ҳосил етиштириш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар.

Техника ўз вақтида ва сифатли тайёрланганлиги, экиш агрегатлари юксак малакали кадрлар билан таъмин этилганлиги туфайли қишлоқ меҳнаткашлари чигит экишни энг қулай ва қисқа муддатларда ўтказдилар, бир текис ундириб олдилар, ғўза қатор ораларига биринчи ишлов беришни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар.

Бу йилги кўклам об-ҳавоси бирмунча ноқулай келди. Шуни ҳисобга олиб, ҳамма ерда ғўза парваришини кучайтириш керак. Бунда сувдан ишнинг кўзини билиб ва тежамкорлик билан фойдаланишга, культивацияни ўз вақтида ўтказишга, далаларни бегона ўтдан тозалаш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашга алоҳида эътибор бериш зарур. Шу йўл билан ғўзанинг ўсиши ва ривожланиши учун энг яхши шароитни яратиш талаб этилади.

Бу йилги шароитда пахтадан мўл ҳосил олиш учун ишни уюшқоқлик билан ташкил этиш, агротехника тадбирлари комплексини ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш зарур.

Яқинда бўлиб ўтган область пахтакорлари Совети аъзоларининг давра суҳбатида ана шулар хусусида атрофлича фикр юритилди. Давра суҳбати қатнашчилари — область пахтакорлар Советининг раиси, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Рўзиматов, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исматов, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалигининг директори Р. Каримов, Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси М. Авазов, Чиноз районидаги Навоий номли колхоз раиси Х. Акромов ўртоқлар билан бўлиб ўтган савол-жавобларда май, июнь ойларида ғўза парваришини қандай ташкил этиш масалаларига асосий диққат-эътибор қаратилди.

САВОЛ: Бўлиб ўтган ёғингарчиликлардан сўнг пахта далаларида бегона ўтларнинг ўсиши учун қулай имконият яратилди. Бегона ўтларни йўқотиш учун қандай самарали тадбирларни кўриш керак?

М. РЎЗИМАТОВ: область пахтакорлар Совети аъзолари томонидан ўтказилган текширишда ҳақиқатан ҳам айрим участкаларда бегона ўтларнинг кўпайиши тезлашганлиги аниқланди. Бегона ўт ғўзанинг озуқасига, сувига шерик бўлиб, асосий экинни қисиб қўяди. Шунинг учун ҳам унга қарши курашни кучайтириш керак. Далалар бегона ўтдан тоза ҳолда сақланиши зарур. Бунинг учун, энг аввало, яганани сифатли ўтказиш, шу иш жараёнида бегона ўтларни илдизи билан йўқотиш, ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда соғлом кўчат қолдириш керак. Шунингдек карта этаклари, йўл чеккалари, суғориш тармоқлари ва коллектор-зовур бўйлари, симёғочлар, тут дарахтлари ва бошқа кўп йиллик дарахтларнинг атрофларини ҳам ҳамиша бегона ўтдан тоза ҳолда сақлашга эришиш зарур. Чунки худди ана шу жойларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари тухум қўйиб, урчиб, кўпаяди. Культивацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш бегона ўтни зудлик билан йўқотишда муҳим роль ўйнашлигини унутмаслик керак. Айниқса, суғоришдан сўнг чопиқ қилиб, ўтни йўқотишга алоҳида эътибор бериш зарур.

САВОЛ: Пахтадан мўл ҳосил олиш технологияси ҳар бир гектарда кўчатларнинг тўлиқ бўлишини ва ғўзаларнинг серҳосил бўлиб ривожланишини талаб этади. Бунга қандай эришиш мумкин?

М. ИСМАТОВ: текширишлар давомида айрим бригадаларда, хўжаликларда ғўзани ягана қилиш ва гектарларда мўлжалдаги кўчатни қолдириш ишлари сифатсиз ўтказилаётганлиги билиниб қолди. Баъзи жойларда эса бу ишлар ниҳоятда чўзиб юборилмоқда. Бундан ташқари тракторларнинг далаларга кириб чиқиши натижасида карта этакларида айрим жойларга чигит экилмай бўш қолиб кетган. Икки-уч кун муддат ичида барча далаларда яганалаш сифатини пухта таҳлил қилиб чиқиш керак. Ғўзасиз сийрак жойлар аниқланса бундай жойларга қўлда чигит экиш, уялардаги ортиқча кўчатларни олиб ташлаш, яганалашни сифатли тугаллаш зарур. Бу тадбирни 7—8 иш кунида тамомлаш талаб этилади.

Ўсимлик туплари етарли бўлган тақдирда уяларда биттадан кўчат қолдириш мақсадга мувофиқдир. Бу билан ғўзанинг дуркун соғлом ривожланиши, кўсакларнинг бўлиқ, толасининг пишиқ бўлиши учун ҳамда машина теримининг яхши ташкил этилиши учун имконият яратилади.

Яганалаш тўлиқ тугалланиб, кўчатлар белгиланган миқдорда қолдирилгач, ҳар бир карта бўйича комиссия иш сифатини кўздан кечириб қабул қилиб олиши ва акт билан тракторчилар ва сувчиларга далаларни топшириши керак.

САВОЛ: ноқулай об-ҳаво шароити, ёмғирдан сўнг ғўза тупларида шира, трипс ва бошқа қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўла бошлади. Уларга қарши курашда қандай тадбирларни қўллаш мақсадга мувофиқдир?

М. АВАЗОВ: пахта майдонларида пайдо бўла бошлаган ҳашаротлар, ғўзага тушган ширани аниқлаш учун барча далачилик бригадаларида талаб қилинган даражада кузатувчилар ажратилган, улар, албатта, ўқитилган бўлиши керак. Ҳар куни кузатувчилар ишига якун ясаш лозим. Шира, трипс билан зарарланган участкалар аниқланган тақдирда бундай майдонлардаги ғўзаларни мутахассислар томонидан тавсия қилинган препаратлар билан ишлашга зудлик билан киришилади. Кузги тунлам тухум қўя бошлаган майдонлардаги ғўзаларга кечки пайт ва тунги вақтлар хлорофос дорисини махсус аппаратларда пуркаш зарур. Катта ёшдаги кузги тунлам уруғларига қарши дориланган кунжара сепилади.

Ғўзага ўргимчак кана тушишининг олдини олиш учун тут барглари кесиб олингач, карта четларини олтингугурт ёки бир градусли ИСО билан ишлаш керак бўлади. Ўргимчак кана ўчоғи аниқланган тақдирда зудлик билан ўша ернинг ўзигагина дори сепиш тавсия этилади. Кўсак қурти тухумига қарши биологик усул билан курашиш — трихограмма қўйиш яхши самара беради. Кичик ёшдаги қуртларга қарши эса дендробацилин, битокибацилин микробиологик препаратидан кенг фойдаланиш тавсия этилади. Катта ёшдаги кўсак қуртларига қарши курашда эса фазалон препаратидан тайёрланган суюқликдан фойдаланиш яхши самара беради.

Бу тадбирларни амалга оширишда препаратлардан фойдаланиш нормалари, муддатлари ва техника хавфсизлиги қонун-қоидаларига қатъий амал қилиш зарур.

САВОЛ: Ғўзанинг ривожини ва ўсишини тезлаштириш кўп жиҳатдан ишлов бериш, культивацияни ва озиқлантиришни илмий асосларда ташкил этишга боғлиқдир. Бу ишлар қандай ташкил этилса фойдаси катта бўлади?

Р. КАРИМОВ: культивациянинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилиши ерда намнинг узоқ сақланиши, тупроқнинг юмшоқ ҳолатда бўлишини ўсимликнинг ҳаводан яхши баҳра олишини таъминлайди. Натижада ғўзанинг баравж ўсиши илдиз системасининг яхши ривожланиши учун қулай шароит вужудга келади. Ғўзанинг ҳолатига қараб май ойида кам деганда икки марта ва июнь ойида 2,5 марта қатор ораларига ишлов бериш, бунда тупроқнинг майин юмшатилишига эришиш зарур. Ғўза ниҳоллари ёш бўлган ҳозирги дамларда механизаторлар ғоятда хушёрлик билан ишлашлари керак.

Шуни унутмаслик керакки, агарда культивация вақтида ғўзанинг ён илдизларига шикаст етказилса бундай ўсимлик вилт билан тез касалланиши мумкин. Чунки ўша шикастланган ер орқали касаллик микроблари ғўза танасига ўтади. Бунга йўл қўймаслик учун культиватор ишчи органларини ҳар бир даланинг шароитига, ўсимликнинг ҳолатига қараб тўғри ўрнатиш керак. Чигит 90 сантиметр оралиқда экилган майдонларда культивация вақтида ишлов зонаси кенглиги 75 сантиметрдан кам бўлмаслиги керак. Қатор оралари 60 сантиметр бўлган майдонларда эса 45 сантиметрдан кам бўлмаслиги зарур. Бунда культиваторларнинг ишчи органлари тўлиқ ўрнатилган бўлиши шарт. Қатор оралари ўртасида культивация чуқурлиги 16—18 сантиметрдан кам бўлмасин. Бунда ўтмаслашиб ишдан чиққан паральниклар, пичоқлар, ғоз панжаларидан, шунингдек, культиваторларнинг анча ишдан чиқиб қолган шарнирларидан фойдаланмаслик керак.

Тажриба мўл, эртаги ҳосил етиштириш кўп жиҳатдан минерал ва органик ўғитларни ўз вақтида ва тўғри ишлатилишига боғлиқ эканлигини кўрсатди. Органик минерал ўғит аралашмаси сувдан тежамли фойдаланишнинг муҳим шартларидан ҳисобланади. Бунда азот ва фосфор нисбатини 1:0,7 ҳисобидан белгилаш керак. Калий ўғити ғўзанинг сувсизликка чидамлилигини ошириш ва вилт билан касалланишини камайтиришда муҳим озуқа элементи ҳисобланади. Агар бундай ўғит етишмаса тупроқдаги намнинг буғланиш даражаси анча юқори бўлади ва оқибатда намдан фойдаланиш самарадорлиги камайиб кетади. Шунинг учун ҳам ғўзани органик минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантиришга катта эътибор бериш зарур. Бунда яхши чиритилган ва майдаланган қуруқ гўнгдан фойдаланиш яхши натижа беради.

Озиқлантиришни ўз муддатида тугаллаш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу ишни ҳаддан ташқари эрта тугаллаш ҳам зиён келтиради. Чўзиб юбориш ҳам ярамайди. Ўсимлик ғовлаб кетади. Ҳосилдорликка, тола сифатига путур етади. Ғўзани озиқлантиришни тугаллашнинг энг қулай муддати 10 июлгача ҳисобланади.

Биринчи озиқлантиришда культивация билан бирга ҳар гектар ерга 40—50 килограммдан соф азот, шунча миқдорда фосфор ўғити солиш зарур. Иккинчи ва учинчи озиқлантиришни эса ғўза шоналаб ёппасига гуллай бошлаган пайтда амалга ошириш керак.

САВОЛ: сув камчил бўлиши кутилаётган бу йилги шароитда ундан тежамкорлик билан фойдаланишнинг аҳамияти катта. Шунинг учун ҳам сувчилар зиммасига ғоят масъулиятли вазифа юклатилади...

Х. АКРОМОВ: суғориш нормаси ва муддатлари ҳар бир карта, участкада қандай навдаги ғўза ўстирилаётганлиги, унинг ўзига хос хусусиятлари, тупроқ шароити, сизот сувларининг ер юзасига яқинлиги ёки чуқурлиги ҳисобга олинган ҳолда белгиланади. Бу йилги шароитда сувдан, албатта, тежамли фойдаланиш талаб этилади. Шунинг учун ҳам нишаби паст бўлган далаларда ўқариқларни ҳар 100—150 метрда, нишаби унчалик бўлмаган далаларда эса ҳар 80—100 метрда олиш керак.

Энг аввало, ҳар бир район, хўжалик, бригадада суғориш учун ажратилган сувлардан қандай фойдаланилаётганлигини қатъий назорат қилиб бориш зарур. Сувнинг исроф бўлишига сира ҳам йўл қўймаслик керак. Ундан фойдаланиш коэффициенти 95—100 процентдан кам бўлмасин.

Ҳамма ерда сувчилар ишини группа усулида ташкил этишни кенг қўллаш лозим. Бу усул сувни бир йўла барча ўқариқларга қўйиш, қисқа муддат ичида ҳар бир участкани суғориб чиқиш ва бунинг натижасида қатор ораларига ишлов берадиган тракторлар ишининг бир меъёрда йўлга қўйилишини таъминлаш имкониятини беради.

Суғоришни шундай йўлга қўйиш керакки, бир кеча-кундузда битта жойда 8—10 гектар ердаги ғўзага сув қўйиш мумкин бўлсин.

Тунги суғоришга алоҳида эътибор бериш лозим. Сувдан тежамли фойдаланиш учун ҳар бир бригада, совхоз, колхозда суғоришнинг календарь графиклари тузиб чиқилган бўлиши шарт. Сувчиларнинг юқори унум билан ва сифатли ишлашлари учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш керак.

М. С. Горбачевнинг Ж. Э. душ Сантуш билан учрашуви

6 май куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг расмий дўстлик визити билан СССРга келган МПЛА—Меҳнат партияси Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти Ж. Э. душ Сантуш билан учрашуви бўлди.

Иккала партия раҳбарлари Совет Иттифоқида ва Анголада КПСС XXVII съезди ва МПЛА — Меҳнат партияси II съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан авж олиб кетган ишларнинг асосий йўналишлари тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. М. С. Горбачев КПССнинг социал-иқтисодий тараққиётни бутун чоралар билан жадаллаштириш ва социалистик демократияни такомиллаштириш йўлини совет кишилари якдил қўллаб-қувватлаётганликларини уқтириб ўтди. Ж. Э. душ Сантуш МПЛА—Меҳнат партиясининг янги ҳаёт қуриш йўлига ўтган Анголага қарши империалистлар, ирқчилар ва уларнинг агентлари ўтказаётган агрессия ва аралашув сиёсатига умумхалқ зарбасини ташкил этиш соҳасидаги фаолияти ҳақида ахборот берди. У халқ Анголаси билан муттасил бирдамлик учун КПССга, совет халқига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Энг муҳим халқаро масалаларни муҳокама қилиш чоғида томонлар империализмнинг авантюрачиликдан иборат милитаристик сиёсати дунёда вужудга келтирган вазият кескинлашиб бораётганлигига якдиллик билан баҳо бердилар. АҚШ маъмурияти қуролланиш пойгасини кучайтириш ва уни космосга ёйиш йўлини ўжарлик билан давом эттираётганлиги қайд этилди. Шу муносабат билан Ж. Э. душ Сантуш ядро қуролини тугатишнинг, халқаро хавфсизлик кенг қамровли системасини барпо этишнинг амалий ва реалистик программаси баён этилган совет тинчлик ташаббусларини амалга ошириш муҳимлигини таъкидлади.

М. С. Горбачев билан Ж. Э. душ Сантуш АҚШ бошчилигидаги империалистик кучларнинг халқаро иқлимни баттар заҳарлаш учун, суверен давлатларнинг ички ишларига аралашиш учун дунёнинг турли районларидаги можароли вазиятлардан фойдаланишга уринаётганликларини қатъий қораладилар. АҚШнинг Ливияга ҳужуми, бошқа давлатлар шаънига қилаётган дўқ-пўписалари, Америка маъмурияти Анголадаги УНИТА қўғирчоқ тўдаларига бевосита ҳарбий ёрдам беришга ўтганлиги, ирқчи ЖАРнинг Африкадаги қўшни давлатларга қилаётган агрессив ҳаракатлари давлат терроризмининг ифодаси эканлигини ва бутун халқаро ҳамжамият томонидан рад этилаётганлигини улар таъкидлаб ўтишди. Африкадаги «фронт ёқаси» давлатлари билан, Жанубий Африка ва Намибия халқларининг африкаликлар миллий конгресси ва СВАПО раҳбарлигидаги мардона озодлик кураши билан бирдамлик изҳор этилди.

Учрашув чоғида КПСС билан МПЛА — Меҳнат партияси, Совет Иттифоқи билан халқ Анголаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш ҳамда чуқурлаштириш манфаатларини кўзловчи бир қанча амалий тадбирларни рўёбга чиқариш тўғрисида келишиб олинди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари аввалгидек келгусида ҳам совет халқи ангол халқининг одилона курашини қатъият ва изчиллик билан қўллаб-қувватлай беришини айтди.

Учрашув самимий ўртоқларча вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ—АНГОЛА МУЗОКАРАЛАРИ

Кремлда Совет—Ангола музокаралари бўлиб ўтди. Музокараларда совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси Н. И. Рижков, Э. А. Шеварднадзе, С. Л. Соколов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Н. В. Тализин, А. Ф. Добринин, бошқа расмий кишилар;

Ангола томонидан — Ж. Э. душ Сантуш, АХРнинг бошқа партия ва давлат арбоблари иштирок этдилар.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида АХР раҳбари ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Совет Иттифоқида КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш борасида авж олиб кетган актив ишлар тўғрисида хабардор қилинди.

Ж. Э. душ Сантуш Анголада МПЛА — Меҳнат партияси II съездининг йўл-йўриқларини бажариш юзасидан қилинаётган ишлар ҳақида, партиянинг халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш ва экономикани ривожлантириш, мамлакат суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя қилиш соҳасидаги фаолияти тўғрисида сўзлаб берди. МПЛА — Меҳнат партиясининг II съезди Ангола халқи социалистик ривожланиш йўлига содиқ эканлигини тасдиқлади.

Халқаро вазиятнинг асосий проблемалари юзасидан муфассал фикрлашиб олинди. КПСС билан Совет давлати жаҳон ишларида кескинликни юмшатишга қайтишнинг, Шарқ билан Ғарб ўртасида амалий мулоқотни давом эттиришнинг актив тарафдорлари бўлиб келганликлари ва шундай бўлиб қолаётганликлари, Женевада белгиланган йўлга қатъий амал қилиш ниятида эканликлари таъкидланди.

Ж. Э. душ Сантуш М. С. Горбачевнинг 1986 йил 15 январдаги Баёнотида ядросиз дунёни яратиш хусусида олға сурилган совет программасини, халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системаси асосларига оид XXVII съезд ўртага қўйган концепцияни Ангола батамом қўллаб-қувватлаётганлигини тасдиқлаб, Совет Иттифоқининг тинчликсевар таклифларини амалга ошириш ядро уруши хавфини бартараф этиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва қуролсизланиш, ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш учун курашда бурилиш нуқтаси бўлур эди, деб таъкидлади.

Томонлар жаҳоннинг турли районларида кризисли вазиятлар вужудга келаётганлиги муносабати билан чуқур ташвиш билдирдилар. Империалистик доиралар ана шундай кризисли вазиятлардан халқаро кескинликни кучайтириш, суверен давлатларнинг ички ишларига аралашиш мақсадида фойдаланмоқдалар.

Совет томони Ангола халқининг ўз революцион ғалабаларини ҳимоя қилиш йўлида олиб бораётган фидокорона кураши билан муттасил бирдамлик, СССР билан АХР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномадан келиб чиқадиган мажбуриятларга содиқлик ҳақида яна бир бор айтиб ўтди.

Музокараларнинг қатнашчилари Африка жанубидаги кризисли вазиятни сиёсий воситалар билан юмшатиш борасида коллектив кучғайрат керак, деган фикрни билдирдилар. Шу муносабат билан БМТнинг тегишли қарорлари асосида Намибияда мустамлакачиликни тезроқ тугатиш проблемасига алоҳида эътибор жалб қилинди. Совет томони Ангола ҳукуматининг шу йил 8 мартдаги баёнотида изҳор этилган позициясини қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди. Томонлар Намибия проблемасини бартараф этиш жараёнида БМТнинг, ва жумладан, Хавфсизлик кенгашининг ролини кучайтириш учун ҳаракат қилаётганликларини айтдилар.

Икки томонлама Совет—Ангола муносабатларига оид масалалар амалий ва ўртоқлик вазиятида батафсил кўриб чиқилди.

Совет—Ангола иқтисодий илмий-техникавий ва савдо-сотиқ ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалаларига, шу ҳамкорликнинг яқин йиллардаги асосий истиқболли йўналишларига алоҳида эътибор берилди.

Томонлар бўлиб ўтган музокараларнинг фойдали ва самарали эканлигини қайд этдилар. Совет ва Ангола раҳбарларининг учрашувлари СССР билан Ангола ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга эканлигига комил ишонч изҳор қилинди.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Катта Кремль саройида Ангола раҳбари шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда М. С. Горбачев, А. А. Громико, Н. И. Рижков, Г. А. Алиев, Э. А. Шеварднадзе, Н. В. Тализин, А. Ф. Добринин, А. Н Яковлев ўртоқлар, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Дўстона вазиятда ўтган зиёфатда М. С. Горбачев ва Ж. Э. душ Сантуш ўртоқлар нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

(ТАСС).

КОСМОСНИ ЎЗЛАШТИРИШДА МУҲИМ ҚАДАМ

ТАСС АХБОРОТИ

Учиш программасига мувофиқ, космонавтлар Леонид Кизим ва Владимир Соловьев 1986 йил 6 май куни Москва вақти билан соат 20 дан 58 минут ўтганида «Союз Т-15» кемасини «Салют-7» — «Космос-1686» орбитал комплекси билан туташтирдилар. Шундай қилиб, космонавтлар бошқарадиган учишлар практикасида биринчи марта битта орбитал станциядан иккинчи орбитал станцияга учиб ўтилди.

КОСМОСДА КЎЧИБ ЎТИШ

Беш ойдан ортиқ танаффусдан сўнг «Салют-7» станциясининг дарчаларида яна электр нури чақнади. Уни шу космик уйга қайтиб келган Л. Кизим ва В. Соловьев ёқдилар. Улар О. Атьков билан бирга қарийб бутун 1984 йилни ана шу уйда яшаб ўтказгандилар. Аммо бу сафар унга қайтиб келиш йўли биринчи марта ерда эмас, балки Ер атрофи орбитасида бошланди.

«Маяк»лар «Мир» станциясидан ажраб чиққанларида уларнинг кемаси билан «Салют-7» — «Космос-1686» комплекси ўртасида 3 минг километрдан зиёд масофа бор эди. Иккала объект орбиталари бир текисликда эдию, лекин комплекс «Союз Т-15» дан анча олдинда борарди. Хуллас, «Маяк»ларнинг биринчи қиладиган иши комплексга етиб олишдан иборат эди.

— «Союз»да ёнилғи етарли бўлса-да, баллистиклар аввало осмон механикаси қонунларидан фойдаланишга қарор қилдилар, — деди туташтириш олдидан учиш раҳбарининг ўринбосари В. Благов. — Кема «Мир»дан ажрагач, тўрт марта айланганидан кейиноқ командага бўйсуниб, бир мунча пастроқ орбитага «шўнғиди». Бугун биз икки марта ростлаб, уни яна керакли баландликка кўтардик. Айни маҳалда «Космос-1686» моторларидан фойдаланиб, комплексни ҳам зарур вазиятга ўтказдик. Комплекс билан кеманинг бир-бирига яқинлашиши ва ёндашиши қўлда бажарилади.

Бошқариш маркази бош залининг картасида шуълаланиб турган икки нуқта бир маромда жилиб бормоқда. Улар ўртасидаги оралиқ секин-аста камайиб бормоқда.

— Станцияни айланиб учиб, унинг агрегат бўлмаси сари боряпмиз, — дейди командир. — Масофа 50 метр...

Шу дақиқаларда космик телевидение ишга туширилади ва экранда станциянинг туташтириш узели тасвири пайдо бўлади. У тез яқинлашиб келади.

— Туташдик! — деб доклад қилади Л. Кизим.

— Табриклаймиз, «Маяк»лар, баракалла! Раҳмат сизга!

Шундай қилиб, космонавтика тарихида биринчи марта бир орбитал станциядан иккинчи орбитал станцияга учиб ўтиш муваффақиятли чиқди.

ТАСС мухбири.

СОВЕТ ТИНЧЛИК ФОНДИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИГА 25 ЙИЛ ТЎЛДИ

ЮКСАК МУКОФОТ

Совет тинчлик учун курашчиларини бирлаштирувчи оммавий ташкилот— Совет тинчлик фонди ташкил этилганига 25 йил бўлди. Мамлакатимиздаги бу жамоат ташкилоти планета софниятли кишиларининг жаҳон термоядро уруши оловини ёқувчилар кирдикорларига қарши кураши, империалистик агрессия қурбонлари бўлган халқларга самарали ёрдам кўрсатиш юзасидан умумий интилишларига катта ҳисса қўшиб келмоқда.

Совет тинчлик фондининг 25 йиллиги муносабати билан бу фонд правлениеси «Олтин медаль» фахрли нишонини таъсис этди. Бу нишон фонднинг намуна кўрсатган активлари учун топширилади.

Ана шундай нишон билан биринчилар қаторида мукофотланганлар орасида В. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи бор.

Республикамизнинг таниқли жамоат арбоби, Совет тинчлик фонди Ўзбекистон республика бўлинмасининг раиси, СССР халқ артисти Сора Абдураҳмоновна Эшонтўраева тинчликни ҳимоя қилиш олийжаноб ишига кўп куч-ғайрат ва қалб ҳароратини сарфламоқда. Совет тинчлик фонди правлениесининг қарори билан С. А. Эшонтўраева ҳам «Олтин медаль» билан мукофотланди.

К. РОГАЧЕВ,
Совет тинчлик фонди Тошкент область бўлинмасининг масъул секретари.

ЮКСАК ТАЛАБЧАНЛИК ПОЗИЦИЯЛАРИДА ТУРИБ

РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН МАЖЛИСИДАН

7 май куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Мажлисда Қорақалпоғистон АССР, область, шаҳар, район халқ контроли комитетларининг, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар халқ контроли комитетларининг раислари, министрликлар ва идоралар халқ контроли группаларининг раислари қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуров «КПСС XXVII съезди талаблари асосида республика халқ контролерларининг вазифалари» мавзуида доклад қилди. Музокараларда Қорақалпоғистон АССР халқ контроли комитети раиси В. В. Кислов, Фарғона область халқ контроли комитети раиси С. Т. Тоштемиров, Қашқадарё область халқ контроли комитети раиси Т. Н. Нуритдинов, Тошкент шаҳар халқ контроли комитети раиси Х. К. Камолов, Сирдарё район халқ контроли комитети раиси Б. З. Зуҳуров, Пискент район халқ контроли комитети раиси Т. Х. Холбоев, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитети раиси К. Е. Иванов, республика енгил саноат министрлиги халқ контроли группасининг раиси А. Я. Тойб сўзга чиқдилар.

КПСС XXVII съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишда халқ контроли органлари муҳим роль ўйнаши лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Янги таҳрирдаги КПСС Программасида партия давлат ва жамоат контролининг таъсирчанлигини оширишга актив кўмаклашади, дейилган. Халқ контроли органларида қатнашиш халқ манфаатларини ҳимоя қилишда меҳнаткашларнинг сиёсий етуклиги ва активлигини ривожлантиришнинг, ишга давлат нуқтаи назаридан ёндашиш, жамоат мулкига омилкорлик билан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашнинг муҳим формаси деб қаралмоқда. Республика халқ контроли комитетлари ва группалари партия йўл-йўриқларининг, совет қонунлари ва ҳукумат қарорларининг бажарилиши устидан контроллик борасида муайян ишларни амалга оширмоқдалар. Ўтган йили комитетларнинг ўзигина салкам ўн бир мингта текшириш ўтказди.

КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг талаблари асосида мансабдор шахсларга нисбатан, хусусан давлат интизомини бузишда, қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликда, бюрократизм ва сансалорликда, хўжасизлик ва суиистеъмолчиликларда айбдор бўлган мансабдор шахсларга нисбатан талабчанлик оширилди. Бироқ, халқ контроли социалистик системаси яна ҳам активроқ ишлашини, йирик социал-иқтисодий проблемаларга киришишини, давлат ишлари учун жон куйдирмай қўйган раҳбарларнинг тараллабедод қилиб юришларига йўл қўймасликларини вазият тақозо этмоқда.

Шу жиҳатдан ҳали ҳамма иш қилинган деб бўлмайди. Давлат планлари ва топшириқлари қандай бажарилаётганлигига, кооперациялашган ҳолда маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларига қандай риоя этилаётганлигига оид масалалар юзасидан текширишлар кам ўтказилмоқда.

Ҳолбуки, планларни камайтириш томон ўзгартиришдан иборат нотўғри практикага ҳамон барҳам берилмаган. Шу йил енгил саноат, бинокорлик материаллари саноати министрликлари корхоналарида, энергетика ва электрлаштириш министрлигида, «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасида, янги Қўқон химия заводида, «Андижанкабель» заводида планнинг ана шундай камайтирилишига йўл қўйилган. Аммо бу ҳол Андижон, Навоий, Самарқанд ва бошқа бир қанча областларнинг халқ контроли комитетларини ташвишлантирмади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархини арзонлаштириш, ишлаб чиқариш қувватларидан ва иш вақтидан фойдаланиш каби муҳим масалалар ҳам кўпгина комитетларнинг эътиборидан четда қолди.

Мажлисда қурилишда капитал маблағлардан қандай фойдаланилаётганлиги устидан контролни кучайтириш зарурлиги уқтириб ўтилди. Кўпроқ принципиаллик ва сабот-матонат кўрсатиш, қурилишларда хўжасизлик ва исрофгарчилик фактларига қатъиян чек қўйиш лозим.

Моддий, меҳнат ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб оқилона фойдаланиш учун кураш халқ контроли органлари, ҳар бир халқ контролери учун ғоят муҳим ишдир.

Мажлисда қайд этиб ўтилганидек, ҳар бир халқ контроли комитети ва группасидан илм-фан ютуқлари, янги техника ва прогрессив технология, илғорлар тажрибаси халқ хўжалигига жорий этилиши устидан контрол қилиш борасида конкрет ҳаракатлар талаб этилади. Халқ контроли комитетлари ва группаларининг талайгина қисми эса ҳамон мана шу муҳим ишдан четда турибди.

Озиқ-овқат программасининг бажарилиши устидан контрол қилишни кучайтириш борасида кўп иш қилиш керак бўлади. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ўстириш, унинг самарадорлигини ошириш ушбу программанинг асосидир.

(Давоми 2-бетда).

ЮКСАК ТАЛАБЧАНЛИК ПОЗИЦИЯЛАРИДА ТУРИБ

(Боши 1-бетда).

Комитетлар ва группаларнинг маиший хизмат аҳволини контрол қилиш борасидаги ишини активлаштириш зарур. Республикада, айниқса қишлоқ жойларда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш планлари йил сайин бажарилмай қолмоқда. Сирдарё, Жиззах ва Навоий областларида бу соҳадаги аҳвол айниқса нохушдир.

Қишлоқда иш кўраётган халқ контролерлари қишлоқ хўжалик ишларининг сифати тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишлари керак. Текширишда аниқланишича, бир қанча колхоз ва совхозларда дон, озуқа экинлари ва бошқа экинларнинг кондицияли бўлмаган уруғлари экилишига йўл қўйилган, уруғликнинг сақланиши таъминланмаган, ғўза ва бошқа экинларнинг навларини жойлаштириш ва районлаштириш тўғрисида белгиланган қоидалар бузилган. Балиқчи, Чортоқ, Ромитан, Нурота, Гулистон районлари ва бошқа бир қанча районларда шундай фактлар аниқланган эди. Бунинг устига Сурхондарё, Сирдарё, Жиззах ва Тошкент областларидаги хўжаликларнинг айрим раҳбарлари қўшиб ёзиш ва экин майдонларини яшириш йўлига ўтишган.

Меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини кўриб чиқиш халқ контроли органларининг ишидаги энг муҳим йўналишлардан бири бўлиб қолмоқда. Улар билан ишлашда ҳамон жиддий камчиликлар мавжуд. Баъзи область, кўпгина шаҳар ва район халқ контроли комитетлари, группалари хатларни ўз вақтида кўриб чиқмай юзаки қарамоқдалар, уларни чуқур анализ қилмаяптилар, гражданларнинг шикоятлари келтириб чиқараётган сабабларни тузук ўрганмаяптилар, айрим шикоятлар юзасидан эса умуман тегишли чораларни кўрмаяптилар.

КПСС XXVII съездининг қарорлари ҳар бир комитет, ҳар бир группа ва постнинг, барча халқ контролерларининг ишига нисбатан юксак талаблар қўймоқда, иш услуби ва методларини тубдан қайта қуриш, камчиликларни тугатишда кўпроқ ташаббускорлик, қатъият ва принципиаллик кўрсатиш зарурлигини илгари сурмоқда. Баъзи комитетлар енгил йўлдан бориб, халқ хўжалиги тармоқларидаги ишларнинг аҳволига сезиларли таъсир ўтказмайдиган текширишлар билангина ўз фаолиятини чеклаб қўйишга интилмоқдалар.

Активлик ва ташаббускорликни бутун чоралар билан ошириш — халқ контроли органлари фаолиятини қайта қуришдаги актуал вазифалардан биридир. Мана шу қайта қуришни аввало республика комитетидан, унинг бўлимларидан бошлаш керак.

Контролнинг таъсирчанлигини таъминлаш масаласи давлат интизоми бузилаётганлиги, хўжасизлик ва социалистик мулкнинг ўғирланиши, турли-туман суиистеъмолларга йўл қўйилаётганлиги учун айбдор бўлган мансабдор шахсларга нисбатан талабчанликни ошириш билан бир қаторга қўйилмоқда. Гарчи кейинги вақтларда комитетлар интизомбузарлардан қаттиқроқ жавоб талаб қила бошлаган бўлсаларда, улардан баъзилари ўз ҳуқуқларидан суст фойдаланмоқдалар, умумдавлат манфаатларини писанд қилмаётган шахсларга нисбатан муросасозлик билан қаралишига йўл қўймоқдалар.

Ўз қарорларининг ижросини текширишни яхши йўлга қўйиш контролнинг самарадорлигини ошириш учун муҳим аҳамиятга эгадир. Бироқ, комитетлар томонидан бу ишга расмиятчилик, маҳкамачилик нуқтаи назаридан ёндашилаётганини кўрсатувчи фактларга дуч келинмоқда, дейишди мажлис қатнашчилари.

Ҳозир республика контрол қилувчи органларининг ишидаги қайтариқ ва такрорлашларга йўл қўймаслик мақсадида идоралараро контролни амалга оширувчи давлат органлари ўтказадиган текширишларни мувофиқлаштирувчи республика кенгаши тузилди. Бундай мувофиқлаштириш текширишлар сонини камайтириш билан бирга уларнинг самарадорлигини анча ошириш имконини ҳам беради. Барча областларда ҳам мана шундай мувофиқлаштирувчи кенгашлар тузилиши ва актив ишлаши керак.

Халқ контроли доимо ўзининг оммавийлиги билан ажралиб келган. Бинобарин, контрол ишида меҳнаткашлар иштирок этмаса яхши натижаларга эришиш, интизомсизликка, хўжасизликка, турли салбий ҳодисаларга қарши муваффақиятли курашиш қийин. Ҳозир республика корхоналари, ташкилотлари, хўжаликларидаги халқ контроли группалари ва постларида меҳнат коллективларининг энг ташаббускор, софдил, принципиал вакилларидан қарийб 430 минг халқ контролери ишламоқда. Уларнинг кўплари ишлаб чиқариш ҳаётига актив аралашмоқдалар, давлат ва меҳнат интизомини бузувчиларга қарши кескин ва муросасиз кураш олиб бормоқдалар, камчилик ва нуқсонларни дадил очиб ташламоқдалар, бу камчилик ва нуқсонларни тузатишга, ишларнинг аҳволини яхшилашга ёрдам бермоқдалар.

Бирлашмаларда, корхоналарда, колхозларда, муассаса ва ташкилотларда халқ контроли комитетлари, группалари ва постларининг навбатдаги ҳисобот ва сайловлари бошланганлиги халқ контроли органларининг фаолиятини кучайтириш учун катта аҳамиятга эга бўлади. Ҳисобот ва сайловлар республика социал-иқтисодий ривожланишини, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, иқтисодий тежашни кучайтириш учун курашда халқ контролининг активлигини оширишга, интизом ва тартибни мустаҳкамлашга, халқ хўжалиги резервларини аниқлаш ва улардан тўла-тўкис фойдаланишга, 1986 йил ва умуман ўн иккинчи беш йиллик режаларини бажаришга кўмаклашади.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, СССР Халқ контроли комитети раисининг ўринбосари Н. В. Даниленко қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

МАТБУОТ ОБЗОРИ

СОВЕТЛАР ҲАЁТИНИ ИЗЧИЛ ЁРИТАЙЛИК

Газетанинг бу галги «Депутат ва ҳаёт» саҳифаси КПСС XXVII съезди қарорлари асосида маҳаллий Советлар олдида турган вазифаларга бағишланди.

— Маҳаллий ҳокимият органлари ўз территорияларидаги ҳаёт мароми учун жавобгардирлар, — деди газета редактори М. Отақулов. — Бу соҳада улар олдида турган муҳим вазифалар партия XXVII съездида аниқ кўрсатиб ўтилди.

Ҳақиқатан ҳам маҳаллий аҳамиятга эга бўлган ҳамма масалалар Советлар, халқ вакиллари иштирокида ҳал этилади. Шу ўринда Янгибозор посёлка Совети ижроия комитети раиси Т. Абдуқодированинг газетада эълон қилинган мақоласи эътиборга лойиқдир. Посёлка сайловчиларидан тушган 9 та наказнинг 5 таси қисқа вақт ичида амалга оширилди. Қолган наказлар ҳам бажарилиш арафасида турибди. Наказлар бўйича Шевченко кўчаси асфальтланди, Навоий кўчасини ободонлаштириш ниҳоясига етаяпти. Посёлка Совети депутатлари сайловчилар билан тез-тез учрашиб, уларнинг талаб ва истакларини ўрганиб боришади, туғилаётган муаммоларни ҳал этишга кўмаклашишади.

Газета депутатлар фаолиятини турли форма ва жанрларда ёритиб келаяпти, уларга тез-тез минбарлар бераяпти. Район Совети депутати М. Миртурсуновнинг мақоласида асосий эътибор экспериментал ихтисослашган ишлаб чиқариш бирлашмасидаги муаммоларга қаратилди.

Махсус саҳифалар КПСС XXVII съезди шарафига ўтказилган мусобақада халқ вакиллари иштироки, уларнинг ҳозир съезд қарорларини амалга ошириш учун курашдаги ролига бағишланди. Кўпгина мақолаларда янгича урф-одатларни ҳаётга сингдириш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш бўйича қишлоқ, посёлка Советлари олиб бораётган ишлар ёритилмоқда.

Лекин шунга қарамай «Суръат» газетаси Коммунистик район маҳаллий Советлари ҳаётига ҳали чуқур кириб бормаяпти, бу соҳага алоқадор рубрикалар саҳифаларда мунтазам кўринмайди, кампаниячилик ҳамон сезилиб турипти. Берилаётган материаллар айрим ҳолларда бир-бирини инкор этаяпти.

Газетанинг 1 февраль сонида район маҳаллий Советлари ўртасида ўтган йили ўтказилган социалистик мусобақа якунлари бўйича Оқовул қишлоқ Совети ғолиб деб топилганлиги маълум қилинди. Шундан кейин газетхонлар ғолиб қишлоқ Совети иш тажрибасидан ҳикоя қилувчи бирорта мақола берилар, деб кутдилар. Лекин акси бўлди. 6 мартда Оқовул қишлоқ Советида хўжалик ва социал масалаларни ҳал этишда активлик кўрсатилмаётганлиги, Совет сессиялари ва ижроия комитет мажлисларида раҳбарлар ҳисоботи тингланмаётганлиги — натижада топширилган иш участкаси учун кадрлар масъулияти сусайиб кетаётганлиги танқид қилинди. Буни ўқиб газетхонлар ҳайрон бўлишди.

Депутатлар активлигини ошириш, улар ўқувини ташкил этиш бўйича олиб борилаётган ишлар газета саҳифаларида умуман кўринмайди. Маълумки, ҳар бир чақириқда Советларнинг қарийб ярим состави янгиланади, XIX чақириқ район Совети сессиясида 80 депутатнинг 34 нафари биринчи марта сайланди. Посёлка ва қишлоқ Советлари состави ҳам янгиланди. Агар газета янги сайланган депутатларга ёрдам тарзида тематик мақолалар эълон қилиб борса фойдадан ҳоли бўлмасди. Сайловчилар наказн қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги материаллар ҳам кам кўринмоқда.

Газета саҳифаларини варақлаб, депутат сўроғи ҳақида ёзилган бирорта ҳам материалга кўзимиз тушмади. Ваҳоланки, депутатлик сўрови бюрократизм ва сансалорликка қарши курашда муҳим воситадир.

Район ижроия комитетининг ходимлари, бўлим ва бошқарма раҳбарларининг редакция билан алоқаси сезилмайди. Улар газета саҳифаларида камдан-кам қатнашадилар. Хўжалик ва бошқарув механизми такомиллашиб, фан-техника тараққиёти жадаллашаётган, ишни қайта қуриш жараёни давом этаётган ҳозирги пайтда совет ходимларининг малакали ва амалий маслаҳатлари қуйи ташкилотларга, депутатларга жуда зарур. Бунинг ўрнига ҳозирча газета саҳифалари умумий тарздаги расмий хабарлар билан тўлиб чиқаяпти. Уларнинг бир қисмида баъзан хато ва чалкашликларга ҳам йўл қўйилмоқда.

Кейинги пайтларда газета саҳифаларида босилаётган танқидий материаллар сезиларли даражада кўпайди. Бу — яхши. Лекин уларда топшириқларни барбод этаётган хўжаликлар танқид остига олинаяпти-ю, шу ердаги қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари, депутатлар танқиддан четда қолаяпти. Кўпгина танқидий материаллар умумий тарзда, конкрет айбдорлар кўринмайди.

Редакцияда советлар ҳаётини ёритиш редактор ўринбосарининг зиммасида эди. Саккиз ойдан бери бу лавозимда ҳеч ким йўқлиги учун мазкур мавзуни ёритиш дуч келган журналистларга топширилмоқда. Район партия комитети ходимлари ижодий коллектив ишини такомиллаштириш, қайта қуриш устида етарлича қайғурмаяптилар, редакцияда камдан-кам бўладилар.

КПСС XXVII съездида таъкидланганидек, тараққиёт ва ўзгаришларга тўлиқ бўлган ҳозирги даврда оммавий ахборот воситалари ролини яна ҳам ошириш, мураккаб ва кўп жиҳатдан янги масалаларни ёритишга дадиллик билан киришиш вақти келди. Съезд қўйган вазифалар мазкур район газетаси ходимлари учун ҳам дастуруламал бўлмоғи лозим.

Ж. ПЕРМАНОВ,
Тошкент олий партия мактаби тингловчиси.

ИНЖЕНЕР БЎЛИШ ҲУҚУҚИ

Бу ҳуқуқ диплом билан бирга қўшиб берилмайди: бунинг учун киши ўзида ижодий қобилият борлигини, ҳамма нарса аллақачон ихтиро этилгандек туйиладиган жойларда оригинал техник ечимлар топа билиш маҳоратини исбот қилмоғи керак. Студентлар конструкторлик бюроси республика кўрик-конкурсининг қатнашчилари инженер бўлиш ҳуқуқларини исбот этдилар.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг залларида уч кун мобайнида қизғин баҳслар бўлди, бошловчи конструкторлар идеяларини бир-бирлари билан баҳам кўрдилар, техникавий проблемаларни энг мақбул тарзда ҳал этиш йўлларини биргалашиб изладилар.

Кўрикда пойтахт ва область олий ўқув юртларининг 24 студентлар конструкторлик бюролари иштирок этди. Улар 400 тадан ортиқ экспонатларни келтирдилар. Бу экспонатлар инженерлик меҳнатининг медицинадан авиасозликкача, қишлоқ хўжалигидан техникавий ўқитиш воситаларигача бўлган соҳаларини ўз ичига олади. Теплицаларда экин суғориш регулятори ўқув телевизион ускунаси комплекти билан ёнма-ён турарди. Уларнинг ёнида эса аэрофотосъёмка қилувчи олисдан бошқариладиган самолёт модели билан чигит момиғини автомат тарзда назорат этувчи қурилма турарди.

Мана бу стендда янги бир қотишма турибди. Шу қотишмадан ишланган деталлар ва узеллар емирувчи муҳитда пухта ишлай олади. Уни Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтининг студентлари ишлаб чиққан. Уларнинг ёнида деталларнинг едирилишига, чидамлилигини оширишга имкон берувчи қурилмани кўрамиз. Техника фанлари кандидати В. А. Акопов раҳбарлигидаги шу бюронинг ишлари мутахассисларни айниқса қизиқтириб қолди. Кўрсатилаётган 36 ишланмадан 22 тасини Тошкент шаҳар марказлашган юк ташиш автомобиль тресги ўрганиб чиқиш ва жорий этиш учун қабул қилиб олди.

Чунончи, конкурс комиссияси конструкцияларга баҳо бераётганида жорий этилиш принципини асосий принциплардан бири қилиб олди. Ҳозирги кўрик студентларнинг конструкторлик бюролари амалда ишлатиладиган техника яратиш йўлида иш тутаётганликларини кўрсатди.

Ангрен педагогика институтининг студентлари ясси керамик маҳсулот намлигини жадал ўлчаб берадиган стендни намойиш этдилар. Бу стенд шаҳардаги керамика комбинатига бир йилда 15 минг сўм пул тежаб берди.

Ўзбекистон ССР Госкомводстройининг Марғилондаги трактор ремонт заводи мелиоратив машиналарнинг гидросистемаларига магнит сепаратор фильтрларни ишлаб берди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институти студентлар конструкторлик бюроси ясаган шу фильтрлар кўплаб ишлаб чиқарилаётган аппаратларга нисбатан сувни бир ярим баравар кўпроқ тозалаб беради.

Тақдим этилган ишларнинг тахминан 10 проценти ихтиро даражасида бажарилганлиги ёш конструкторлар ижодий тафаккурининг етуклигига далил бўла олади. Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институти студентлар конструкторлик бюроси таклиф этган рельслардаги шикастликни топувчи қурилма шулар жумласидандир. Бу қурилмага авторлик гувоҳномаси берилди ва Ўрта Осиё темир йўлида ишлатила бошлади.

Кўрик-конкурсга мутахассислар ғоятда қизиқиб қарадилар. «Узбектекстильмаш» бош директори В. И. Макашов кўпчиликнинг фикрини ифодалаб, баъзи ёш инженерларнинг шубҳасиз истеъдоди борлигини, улар ўз олдиларига қўйилган вазифани янгича йўл билан ҳал эта билганликларини айтди. Шу билан бирга тажрибали инженерлар ёшларга илм-фаннинг сўнгги ютуқларидан фойдаланиб, яратилган конструкциялар йўқлигини, бўлғуси инженерлар мавжуд стандартлар билан етарли даражада таниш эмасликларини ва шу нарса уларнинг ечимларидан саноатда фойдаланишни қийинлаштираётганини ҳам айтиб ўтдилар.

Умуман, кўрик Ўзбекистон олий ўқув юртларида техникавий тараққиёт ижодкорларининг муносиб ўринбосарлари етишиб чиқаётганлигини кўрсатди.

Ю. БОНДАРЕНКО,
ЎзТАГ мухбири.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ТОШКЕНТДАГИ «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмасининг илғор калава ўровчиси Гулбаҳор Йўлдошева зиммасидаги топшириқларни ошириб бажариш билан бирга жамоат ишларида актив қатнашмоқда.

● ТОШКЕНТ экскаватор заводида ишлаб чиқарилаётган машиналар мелиораторларнинг яқин кўмакчисидир. Суратда: заводнинг тайёр маҳсулотлар майдонида слесарь Ю. Амиров экскаваторларни сўнгги синовдан ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

АТЕИСТИК МАВЗУДА

ТАЪСИРЧАН, ҲУЖУМКОР БЎЛСИН

КПСС XXVII съездида идеологик ишларни, жумладан, меҳнаткашларни атеизм руҳида тарбиялашни кучайтириш, унинг замон талаблари даражасида бўлишини таъминлаш зарурлиги яна алоҳида таъкидлаб ўтилди. Эскилик сарқитлари, зарарли диний урф-одатларга қарши кураш, сиёсий-тарбиявий ишларда етакчи ўринларнинг бирида бўлиши керак. Шуни ҳисобга олган Оққўрғон районидаги идеология ходимлари атеистик тарбия, меҳнаткашлар турмушини янгича социалистик мазмун билан бойитиш, актив ҳаётий позициясини шакллантириш борасида муайян ишларни олиб бормоқдалар. Шу нуқтаи назардан Навоий номли колхоз партия комитетининг бу соҳадаги ишлари диққатга сазовордир. Хўжаликда атеистик пропагандага барча коммунист ва комсомоллар, депутатлар, мактабларнинг педагогика коллективлари, «Билим» жамияти бошланғич ташкилотининг тўрт атеист лектори жалб қилинган. Улар диний хурофотлар, бидъат ва маросимларнинг туб реакцион моҳиятини фош этиш билан шуғулланмоқдалар. Айни вақтда замонавий илмий тушунчалар, воқеалар, ҳодисаларни атеизм нуқтаи назаридан баҳолашни кишилар онгига тўғри сингдириб бормоқдалар.

Кейинги вақтларда атеистик тарбияни кишилар билан яккама-якка олиб борилиши шаклидан фойдаланишга эътибор кучаймоқда. Унинг таъсири кучли бўлаётганидан далолат берувчи мисоллар келтириш мумкин. Масалан, бригадир Пардабой Маматқуловнинг турмуш ўртоғи вафот этганида у руҳонийлар таъсирига берилиб, дафн маросимини ортиқча расм-русмлар билан ўтказмоқчи бўлиб правлениега қарз сўраб мурожаат қилди. Правление ва колхоз партия комитети уни бу номуносиб йўлдан қайтаришди. Дафн маросимини замонавий руҳда, кам чиқим билан ўтказиш тўғрисида маслаҳат берилди. Маросим тузилган махсус комиссия аъзолари бошчилигида ўтказилди. Комиссия шундай маросимларни ўтказишга доим бош-қош бўлмоқда.

Бироқ, райондаги кўпгина бошланғич партия ташкилотлари коммунистик тарбиянинг муҳим таркибий қисмларидан бири бўлган атеистик пропагандани юзаки олиб бормоқдалар, айрим ҳолларда ҳатто четлаб ҳам ўтмоқдалар. Алимкент пахта тозалаш заводи, автобус-таксомотор парки, район йўл ремонт-қурилиш бошқармаси, 46-автокорхона, район маданият бўлими бошланғич партия ташкилотлари бу масалада фаолиятсизлик қилмоқдалар. Бу партия ташкилотлари ҳамда район комсомол комитети кейинги икки йилдан ошиқроқ вақт давомида атеистик тарбия масалаларини бирор марта ҳам йиғилишлар муҳокамасига қўймаганлар. Айниқса, район комсомол комитетининг ёшларнинг атеистик тарбияси билан кам шуғулланаётганлиги афсусланарлидир. Ваҳоланки ҳар бир кишининг дунёқараши ёшликдан шаклланиб бориши ҳаммага маълум-ку. Шундай экан, район комсомол комитети атеистик тарбияга муносабатни тубдан ўзгартириши лозим.

Бундай лоқайдлик «Оққўрғон» совхози, «Ленинизм», «Коммунизм», Охунбобоев номли колхозлар, Оққўрғон пахта тозалаш заводи, «Сигнал» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг Алимкент филиали партия ташкилотларига ҳам тааллуқлидир. Улар гўё «бизда динга ишонувчилар йўқ» деган тушунчада бўлиб, ўзларини бу ишдан олиб қочмоқчи бўладилар.

Пропаганда ишида корхоналар, хўжаликлар, жамоат ташкилотлари раҳбарларининг фаол иштирок этиши унинг таъсир кучини оширишга ёрдам бериши исботланган. Айрим раҳбар ходимлар бунга амал қилмоқдалар. Ўзлари раҳбарлик қилаётган меҳнат коллективларида олиб борилаётган оммавий-сиёсий, атеистик тарбия ишларида актив қатнашмоқдалар. Лекин ҳамма раҳбарлар ҳақида ҳам шундай деб бўлмайди. Уларнинг кўпчилиги тарбиявий ишларда қатнашишни ўзларига эп кўрмаяптилар. С. Сегизбоев номли совхоз директори Х. Алимбетов, партия комитети секретари Н. Абдураҳмоновлар шулар жумласидандир. Уларнинг кейинги йилларда атеистик темада бирор марта ҳам лекция ўқиганлиги, суҳбат ўтказганлигини эслайолмаймиз.

Ҳар йили пропагандистлар атеизм бўйича малака ошириш курсларига ўқишга юборилади. Демак, уларнинг шу соҳа бўйича билим даражалари анча кенгаяди. Буни амалда қўллаш керак. Лекин курсларда малака оширганларнинг ҳаммаси ҳам шундай қилмаяпти. Масалан, С. Сегизбоев номли совхоз директорининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари И. Мирзаев, Ильич қишлоқ Совети ижроия комитети раиси Т. Алижоновлар икки марта курсларда малака оширдилар. Бироқ унинг амалий натижаси сезилмаяпти. Чунки улар меҳнаткашлар ўртасида атеистик темада умуман на лекция ўқиганлар, на суҳбат ўтказганлар.

Меҳнаткашларни тарбиялашда илмий атеизм асослари мактаблари муҳим роль ўйнайди. Лекин кейинги йилларда бундай мактабларга эътибор асоссиз равишда бўшашиб кетди. Оқибатда уларнинг сони кескин камайди. Қатор шундай мактабларда машғулотлар ўтмай қолди. Жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари бу аҳволни тезроқ бартараф этишлари лозим.

Шу ерда атеистик тарбия билан боғлиқ бўлган яна бир масала устида тўхталиб ўтмоқчиман. У ҳам бўлса идеология ишининг бу муҳим соҳасини планли равишда олиб борилиши ҳақидадир. Аниқ режа асосида йўлга қўйилмаган иш кўнгилдагидек самара бермаслиги равшан. Шунинг учун уни план асосида муттасил олиб бориш талаб этилади. Аслида эса кўпчилик партия ташкилотлари олдиндан белгиланган режалар асосида олиб бормаяптилар. «Ленинобод», Куйбишев номли колхозлар, Аччи, Оққўрғон қишлоқ Советларининг иш планларида атеистик тарбия масалалари умуман ҳисобга олинмаган. Кутубхоналар, партия ташкилотлари «Наука и религия» журналига жуда кам обуна бўлишган. Шуларнинг ҳаммаси атеистик тарбияга салбий таъсир этмоқда.

Атеистик пропагандани юксак талаблар даражасига кўтариш давр талабидир. Бу ишда юзакичиликка асло йўл қўйиб бўлмайди. Аҳолининг барча табақаларини хурофот ва бидъатлар таъсиридан ҳимоя қилиш ҳамда илмий атеизм руҳида тарбиялаш партия ташкилотларининг, атеист-лекторларнинг ҳамда идеология ходимларининг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолишига эришиш керак.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

ЎЗИМИЗ ОБОД ҚИЛАМИЗ

БУГУН маҳаллада ҳашар. Ёшу-қари тайёрланиб чиққан. Бири белкурак билан чуқур қазийди, иккинчиси ниҳол олиб келади, бошқаси сув қуяди. Бир неча йигит гулзор ва боғ атрофига ўрнатилган панжараларни кўмиб, бир-бирига пайвандлаяпти. Беш-олти нафар ёшлар уни ҳаворанг бўёқ билан бўямоқда. Чойхонада катта самовар қайнаб турибди. Ҳазил-мутойиба гаплар, қувноқ кулгилар тинмайди. Ёш болалар ҳам четда қараб турмай, майдондаги тош ва ғишт бўлакларини териб, бир жойга тўплаб юришибди. Кексалар уларни руҳлантириб «Балли азамат», «Барака топ», деб қўйишади.

Яқиндагина бу ер ташландиқ майдон эди. Маҳалла оқсоқоли Муҳаммаджон Набиев кексаларга маслаҳат солди:

— Шу ерга чойхона қурсак, ўзимиз обод қилсак, анжом олсак кейин тўй ва маъракаларни, янгича маросимларни шу ерда ўтказсак, нима дейсизлар?

Унинг таклифи ҳаммага маъқул тушди. Муҳаммаджон ака уй-жой бошқармаси, Киров район ижроия комитети раҳбарлари билан маслаҳатлашиб, рухсат олиб келди. Маҳалла аҳли якдиллик билан ишга киришди. Бульдозер олиб келиб, майдонни текислашди. Кейин бостирма, идиш-товоқлар сақланадиган омборхона қурилди. Чорпоя ва столлар ясалди. Идиш-товоқлар сотиб олинди.

Бу ишларнинг ҳаммаси ниҳоясига етказилганидан сўнг маҳаллага уч келин тушди. Икки қиз узатилди. ТошДУ доценти Нуриддин Зуннуновнинг олтмиш ёшга киргани нишонланди. Тўй ва бошқа маросимлар спиртли ичимликсиз, қўшиқ ва рақслар билан чиройли ўтди.

Маълумки, кўп қаватли уйлардаги хонадонларга кўп одам сиғмайди. Квартиралар тўй, маъракаларга мўлжаллаб қурилмаган. Шунинг учун дарахтлар остига столлар қўйиб, дастурхон тузатилади. Агар маросим ёғинсочинли кунларга тўғри келса, тўй эгаси хижолат чекади. Чунки тўй ўтказиладиган кун анча олдиндан белгилаб қўйилади. Бинобарин ёғингарчилик бўлишини ҳеч ким билолмайди.

МАҲАЛЛА КОМИТЕТЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Биз бошқа маҳаллада бўлганимизда икки хил манзарани кўрдик. Қатор кўп қаватли уйларнинг ҳаммасига одамлар кўчиб келишган. Бир уйда яшовчилар бамаслаҳат бостирма қуришган. Атрофи очиқ, фақат усти ёпиқ. Тўй ёки маъракаларни шу ерда ўтказишади. Қолган вақтда бостирма остига машиналарини қўйиб қўйишади. Қўшни уйларда турувчилар эса йиғинларни дарахтлар тагига, йўлакларга жой қилиб, қийинчилик билан ўтказишади. Бу — шу маҳаллада ишбилармон ташкилотчининг йўқлигидан бўлса керак.

Бизнинг бешинчи кварталдаги чойхонада шахмат, шашка, нард бор. Одамлар ишдан келиб бирпас шахмат, нард ўйнаб ҳордиқ чиқаришади, янгиликлардан хабардор бўлишади, тўйлар режасини тузишади. Шуниси диққатга сазоворки, маҳалладаги барча миллат вакилларининг тўй ва бошқа йиғинлари бамаслаҳат ўтказилади.

Яқинда маҳалла комитети активлари йиғилишида бир қимматли таклиф ўртага ташланди. Шаҳримиздаги ҳар бир районда бир неча маданият уйи, уларда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, халқ ансамбллари бор. Шу маданият уйларининг хонанда, созанда ва раққосалари яқин маҳаллалардаги тўйларга маданий хизмат кўрсатишса қандай бўларкин? Бундан ташқари шаҳримиз кундан-кун обод бўлиб, маҳаллалар кўркамлашиб, турмуш маданияти юксалиб бораётган ҳозирги кунда республикамиз, шаҳримиз истиқболи ва бошқа турли мавзуларда лекция-суҳбатлар ўтказувчилар тез-тез келиб туришса, нур устига аъло нур бўларди.

М. ЖАЛИЛОВ,
Юнусобод массивидаги 5-квартал маҳалласи.

БАҲС-МУНОЗАРА КЕЧАСИ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида «Бадиий адабиёт ва атеистик тарбия» мавзусида баҳс-мунозара кечаси бўлиб ўтди. Унда кўзга кўринган файласуф олимлар, медицина ходимлари, ёзувчи ва шоирлар иштирок этдилар. Зикрилла Эгамбердиев, Бахтиёр Тўраев, Абдунаби Абзалов, Миразиз Яхёевлар йиғилганларга атеистик ташвиқотнинг шу кунлардаги вазифалари, диннинг реакцион моҳияти ва унинг келиб чиқиши ҳақида гапириб бердилар. Студент-ёшлар ёзувчи ва шоирлардан Мурод Муҳаммад Дўст ва Усмон Азимовнинг атеистик ташвиқот ва адабиёт тўғрисидаги мулоҳазаларини, уларнинг асарларидан парчаларни мароқ билан тингладилар.

Чернобиль АЭСидаги воқеаларга доир

СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида

Фан ва техниканинг гуриллаб ривожланиши инсониятга фақат фаровонлик бахш этиб қолмайди, зеро, кашшофлар йўли ҳамиша машаққатли. На қутбни, на космик орбиталарни, на атом энергиясини, на океан қаърини фожиали талафотларсиз забт этиб бўлмайди.

Чернобиль АЭСида юз берган авария ана шуларни эслатди. Бу авария миллион-миллион кишиларнинг қалбларини ларзага келтирди. Совет ҳукумати юз берган фожиадан халқимизни, кўпгина давлатларнинг ҳукуматларини, халқаро ташкилотларни хабардор қилди. 6 май куни Москвада СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференцияси шу воқеадан жамоатчиликни кенгроқ кўламда хабардор қилиш йўлининг мантиқий давомидир.

СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. Г. Ковалев матбуот конференциясини очди. У ишончли маълумотлардан иборат хабарлар СССР Министрлар Совети номидан совет матбуотида муттасил эълон қилиб борилаётганлигини журналистларга эслатиб ўтди. Яқинда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси Н. И. Рижков ҳамда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачев Чернобиль АЭСи районини бориб кўрдилар. Улар вазият билан танишдилар, авария оқибатларини тугатиш ва аҳолига ёрдам бериш борасида кўрилаётган чора-тадбирларни ҳукумат комиссияси, Украина Компартияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, маҳаллий раҳбарлар иштирокида кўриб чиқдилар.

Чет давлатларнинг раҳбарлари ва бошқа расмий кишилари, турли ташкилотлар ва айрим гражданлар рўй берган воқеани тушуниб, ҳамдардлик билдирганликлари учун Совет Иттифоқи самимий миннатдорчилик изҳор этади. Яхши ният билан таклиф этилаётган ва наф келтириши мумкин бўлган ёрдамларни биз миннатдорчилик билан қабул қиламиз. Иккинчи томондан олганда, Чернобиль аварияси теварагида қалаштириб ташланаётган ва «информация муҳитини булғайдиган» ёлғон-яшиқ гаплар ҳамда уйдирмаларнинг Совет Иттифоқига нисбатан, халқимизга нисбатан очиқ-ойдин кўриниб турган ва душманликдан иборат сиёсий сабаби бор.

Авария муносабати билан воқеаларнинг бориши, унинг оқибатларини тугатиш чоралари совет сиёсий ва давлат системасининг масъулият ҳисси сингари сифатларини зўр куч билан яна бир бор кўрсатмоқда. Бу совет кишиларининг, шунингдек мамлакатимизда бўлган чет эл гражданларининг ҳаёти, сиҳат-саломатлиги учун масъулиятдир. Ана шу чет эл гражданларининг кўпчилиги бирдамлик ҳис-туйғуларини ифода этиб, шов-шувларга, жумладан баъзи ғарб информация воситаларининг ғаразгўйлик руҳидаги гапларига учмай, совет кишилари билан қўлни қўлга бериб ишламоқдалар, таълим олмоқдалар.

Чернобилда рўй берган воқеа — фалокат, албатта. Лекин эришилган ютуқларнинг ўзидангина эмас, шу билан бирга рўй берувчи фожиалардан ҳам сабоқ олинади. Биз атом электр станциясида рўй берган авариядан жабр кўрганларнинг биринчиси эмасмиз. Бошқа мамлакатларда ҳам шундай ҳодисалар бўлган. Рўй берган ядро энергияси билан муомала қилишда нақадар эҳтиёт бўлиш кераклигини яна бир карра тасдиқлайди. Бу ўринда гап атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш тўғрисида, бошқариладиган ядро агрегати ҳақида бораётир. Лекин ядро қуролида ҳам атом энергияси бор. Бу қурол одамларни ялпи қиришга, иморатларни вайрон қилишга аталган бўлиб, ишга солиб юборилгудек бўлса уни бошқариб бўлмай қолади.

Етти ривожланган мамлакат раҳбарларининг Токиода бўлиб ўтган кенгашида ядровий хавфсизлик мавзуи ҳам тилга олинди, деб давом этди нотиқ. Улар холис ва умуман ижобий тусдаги баёнотлар билан бирга биз бераётган ахборотга нисбатан таъна сўзларини ҳам айтдилар. Шу таъна сўзларини мутлақо қабул қилиб бўлмайди. Бизда аниқ маълумотлар пайдо бўлиши биланоқ, бу ҳақда дарров хабар қилинди. Воқеа рўй берган жойга бориб нималар бўлганлигини аниқлашимиз биланоқ, ишларнинг ҳақиқий аҳволини назарда тутган ҳолда вазият ҳақида маълум қилдик ва шундан бери қарийб ҳар куни хабардор қилиб турибмиз. Биз фол очиш билан шуғулланмаймиз, энг яхши мутахассислар ҳамда приборлар бераётган фактлар ва маълумотларгагина суянамиз.

Матбуот конференциясида ҳозир бўлган обрўли ва хабардор вакилларимиз бу ҳақда ўз фикрларини айтадилар. Ўрни келганда таъна қилиб эмас, балки ҳақиқатни айтиб қўяй: 1979 йилда АҚШда авария рўй берганида, Америка томони шу ҳодисанинг сабабларини дарров аниқлаб ололмаганди.

Ўшанда АҚШ сенатига орадан 10 кун ўтгач, халқаро атом энергияси агентлиги (МАГАТЭ)га эса қарийб икки ой ўтгач, ахборот берилганди.

Бизнинг воқеага ёндашишимиз информация масъулиятли, холис, аниқ, асосли бўлишини, бир сўз билан айтганда, ҳалол бўлишини кўзлайди.

Шу кунларнинг тажрибаси ярамас бир одатни, яъни навбатдаги талваса бир марказ — АҚШдан туриб ташкил этилаётганлиги ва йўлга солиб турилганлигини кўрсатди. Бу ишлар очиқдан-очиқ бир қолипдаги сценарий бўйича қилинмоқда, деб давом этди А. Г. Ковалев. Бу ерда гап сира ҳам атом станциясида юз берган аварияда эмас. Гап бутунлай бошқа ёқда. Муайян милитаристик доиралар жаҳон афкор оммаси тазйиқида типирчилаб қолишди. Улар шунинг учун ҳам типирчилаб қолишдики, афкор омма ядро синовлари тугатилсин, умуман ядро қуроли йўқотилсин, деб қатъий талаб қилмоқда ва Совет Иттифоқи ҳам айни шунинг учун қатъиян курашмоқда. Тўғрисини айтадиган бўлсак, ёлғон-яшиқ, бўҳтон гаплар ёғдириш, фактларни бузиб кўрсатиш, шу кунларда Совет Иттифоқидан жўнаб кетаётган баъзи чет эл гражданларининг том маънода жома алмаштиришлари билан ўтказилаётган «томошалар»нинг ҳақиқий сабаблари мана шунда. Халқаро ишончга путур етказиш, кескинликни юмшатиш сари қайтишга йўл қўймасликни, халқаро ҳамкорликни ҳар қандай йўллар билан мушкуллаштиришни хоҳловчилар мана шу ишлар билан шуғулланишмоқда.

Рўй берган воқеа сабоқлари ҳукуматлар, халқлар, бутун инсоният ядро қуролида нақадар даҳшатли хатар борлигини унутмасликлари керак, деган асосий хулосани такрор-такрор тасдиқлайди.

Шу боисдан ҳам барча ядровий синовларни дарҳол тўхтатиш учун ҳамма мамлакатлар ва халқларнинг куч-ғайратларини ошириш ниҳоят ядро қуролини камайтиришга, бора-бора эса тамомила тугатишга киришиш жуда муҳимдир. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг шу йил 15 январдаги Баёнотида олға сурилган, КПСС XXVII съезди минбарида туриб тасдиқланган ва ривожлантирилган совет ташаббуслари айни мана шунга қаратилган. Чуқур ва кенг кўламдаги халқаро контрол, шу жумладан жойларда инспекциялар ўтказиш тўғрисидаги таклифлар ҳам айни мана шу мақсадларга хизмат қилади.

Ўз-ўзидан равшанки, тинч ядро энергетикасини бехатар ривожлантириш халқаро режимини мустаҳкамлаш борасида жиддий куч-ғайратлар сарфлаш, бу масалаларда атом энергияси халқаро агентлигининг ролини ошириш талаб этилади. Бугун МАГАТЭ Бош директори Бликс билан ўртамизда бўлиб ўтган суҳбатлар бизнинг фикри-зикримиз бир хил йўналишда эканлигини кўрсатди.

Планетамизни ядро қуролидан холи қилиш, атом энергиясидан фақат тинчлик, бунёдкорлик мақсадларида бехатар фойдаланиш халқаро миқёсда кенг баҳамжиҳат ҳаракат қилишни, кенг қамровли ва пухта халқаро хавфсизлик системасини вужудга келтиришдан манфаатдор бўлган барча тегишли давлатлар, халқаро ташкилотлар ва жамоатчилик кучларининг ғайрат ҳаракатлари бирлаштирилишини тақозо этади. Совет Иттифоқи мана шундай ҳамкорлик тарафдоридир.

Сўнгра ҳукумат комиссиясининг раиси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Б. Е. Шчербина журналистлар ҳузурида сўзга чиқди. У Чернобилда рўй берган воқеа тўғрисида батафсил гапириб берди. 26 апрель куни соат 1 дан 23 минут ўтганда Чернобиль АЭСининг 4-блокида қувват иссиқлик энергияси билан 200 мегаватт даражада турганда блокни планда кўзда тутилганидек тўхтатиш чоғида авария содир бўлиб, реакторнинг актив зонаси қисман емирилди ва парчаланиш бўлаклари станциядан ташқарига чиқиб кетди. Бунда реакторнинг критик вазиятда тўхташ қобилияти йўқолди.

Содир бўлган воқеа муносабати билан СССР Министрлар Совети аварияни бартараф этиш ва мана шу воқеа сабабларини аниқлаш юзасидан чоралар кўриш учун ҳукумат комиссиясини тузди. Таниқли олимлар, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, мутахассислари комиссия составига кирдилар. Бир неча соатдан кейин биз ўша жойда эдик. Химиявий ҳимоя бўлинмалари, қўшимча соқчи кучлари ҳам ўша ерга келди. Зарур миқдордаги вертолетлар, бошқа техника, материаллар авария содир бўлган районга юборилди. Станциянинг биринчи, иккинчи ва учинчи блоклари эксплуатацион резерв ҳолатига ўтказилди, уларнинг ҳолати кечаю кундуз назорат қилиб борилмоқда.

Авариянинг сабаблари тўғрисидаги саволга, деди сўнгра Б. Е. Шчербина, фақат илмий ва инженерлик тадқиқотларигина жавоб бериши керак. Шу типдаги станцияларнинг лойиҳа ва конструкторлик ечимлари мамлакатимиз нормаларига ва халқаро практикада ҳамма томондан қабул қилинган нормаларга батамом мос келишини, машина-ускуналарни тайёрлаш, монтаж қилиш ва қабул қилиб олиш сифати устидан тегишли контрол ўрнатилганлигини ҳисобга олганда авария сабаби эҳтимолдан жуда узоқ ва шунинг учун кутилмаган бир қанча нуқсонларнинг оқибати бўлиши мумкин. Навбатчи ходимларнинг ҳаракатлари ҳам синчиклаб анализ қилинмоқда. Аммо Чернобилдаги авария АЭСларда хавфсизлик барча мамлакатлар учун жиддий муаммо бўлиб қолаётганлигини яна бир бор тасдиқлади, шу боисдан эса бундай ишда шошма-шошарлик билан хулосалар чиқариб бўлмайди.

Мана шу кулфатдан ғаразлик ва очиқдан-очиқ туҳмат кампаниясини авж олдириш учун фойдаланган кимсаларнинг масъулиятсизлигини, шу билан бирга уларнинг муқаррар сиёсий қусурларини ҳам вақт кўрсатади. Ақл бовар қилмайдиган шундай гапларни тўқиб чиқаришганига ҳайрон қоласан, киши: ёнғинлар ловуллаб ётган ва минглаб кишилар қурбон бўлган эмиш, станция батамом йўқ бўлган ва Европагагина эмас, ҳатто Америкага ҳам радиактив хавф солинаётган эмиш! 4-блокдан ташқари станция бутун эканлиги маълум бўлиб қолган ҳозирги пайтда эса у ҳувуллаб қолди, деб ёзмоқдалар. Сизларга шуни маълум қила оламанки, станция блокларида 150 киши навбатчилик қилмоқда. Тўртинчи реакторнинг қуйи зонасида ҳам ишлар олиб борилмоқда. Радиактив нур тарқалишини камайтириш мақсадида актив зона устида қум, тупроқ, бор, доломит, оҳак, қўрғошиндан ихота қатлами яратилмоқда. Реакторнинг устки қисмига тўрт минг тоннадан кўпроқ ана шундай ихота материалларидан иборат қатлам ёпилган.

Кўрилган чоралар натижасида Чернобиль районидаги радиацион вазият нормаллашмоқда. Ўтган кунлар мобайнида радиация даражаси яна ҳам кўпроқ пасайди. Украина, Молдавия, Белоруссия ССР территорияларидаги жойларнинг радиактив булғанишини мунтазам контрол қилиш натижаларига кўра, радиация даражаси МАГАТЭ ва СССР соғлиқни сақлаш министрлиги белгилаган радиацион хавфсизлик нормаларидан ошмади. Бевосита авария бўлган жойга туташ территорияда радиация даражаси ошганлиги қайд этилди, бу ерда радиациянинг максимал даражалари соатига 10—15 миллирентгенга етди. 5 майда эса ана шу районлардаги радиация даражалари икки-уч баравар пасайди. Сув объектлари ва Киев сув омбори мунтазам контрол қилиб турилибди. Бу ерда ҳам радиактив моддалар йиғиндиси хатарли эмас.

Ҳукумат комиссиясининг раиси станциядаги авария натижасида икки киши ҳалок бўлганлигини, юздан кўпроқ киши радиация билан зарарланганлигини маълум қилди. 27 апрелга ўтар кечаси уларнинг ҳаммаси Москвага келтирилиб, уларга зарур медицина ёрдами кўрсатилмоқда. Москвалик мутахассисларга АҚШдан келган профессорлар Гейл ва Тарасаки ёрдам бермоқдалар, буни эса биз юксак қадрлаймиз.

Авария оқибатларини тугатиш, дезактивация ўтказиш, районларни нормал ҳаётга қайтариш каби оғир иш зиммасига тушган кишилар ўзларини мардонавор тутиб, уюшқоқлик билан ҳаракат қилмоқдалар.

Аҳоли хавфсизлигини таъминлаш мақсадида хатарли райондан жами аҳоли кўчириб кетилди. 30 километрли зонадан аҳоли кўчирилганлиги муносабати билан унга барча зарур ёрдам: медицина ёрдами, моддий ёрдам, ишга жойлашишда ёрдам берилмоқда. Украина, Белоруссия районларида қишлоқ хўжалиги, корхоналар ва барча ташкилотларда ишлар давом этмоқда.

Биз, деди нотиқ, Чернобиль АЭСидаги авария оқибатлари муносабати билан мутлақо тушунарли хавотирликка батамом қўшилиб ва шу муносабат билан ҳайрихоҳлик ва ҳамдардлик изҳор этилаётганига юксак баҳо бериш билан бирга шуни қайд этиб ўтишимиз шартки, Ғарбда, шу жумладан баъзи ҳукуматларнинг доираларида ҳам Чернобилдаги авариядан ишонч ва ҳамкорлик муҳитига путур етказиш учун фойдаланишга уринмоқдалар. Ўз вақтида хабардор қилинмаганлик учун таъналар айниқса кўп учраётган даъво бўлиб қолди. Бунга қўшилиб бўлмайди. Содир бўлган воқеани жойнинг ўзида чамалаб кўриш ва шундан кейингина хабар бериш зарур эди. 28 апрель куни мамлакатларнинг ҳукуматларига шу пайт учун имкони бўлган ахборот берилди. Ҳукумат ахбороти деярли ҳар куни эълон қилиб борилмоқда. МАГАТЭ Бош директори Бликс жаноблари мамлакатга таклиф қилинди.

Шу кунларда Ғарбдаги баъзи радио карнайларнинг фаолияти кўпорувчиликдан иборат эканлигига яна бир ишонч ҳосил қилиш мумкин бўлди. Ғарб пропагандистлари Совет Иттифоқини қоралашга интилиб, совет томони эълон қилаётган фактларни қўпол равишда назар-писанд қилмай, тўқиб чиқарилган гапларни тарқатдилар. Баъзи давлатларнинг расмий муассасалари ҳам ёлғон ва туҳмат гапларни тўқиб чиқаришга қўл урдилар. Мана шундай бир вазиятда баъзи кимсалар ядровий қуролланиш пойгасини янада кучайтириш позицияларини мустаҳкамлаб олишга, ядро уруши хавфи билан боғлиқ бўлган ҳаётий муҳим масалалардан, ядровий қуролларни 2000 йилгача батамом йўқ қилиш тўғрисида Совет Иттифоқи олға сурган программадан халқларнинг эътиборини чалғитишга уринишмаётганмикан? Биз Чернобиль АЭСида содир бўлган воқеанинг жиддийлигини камайтирмай, сиёсий ғаразгўйликларга қарши, Совет тинчлик ташаббусларига нисбатан халқаро миқёсдаги ижобий қизиқишга путур етказиш муддаоларига қарши чиқмоқдамиз.

Сўнгра олимлар ва мутахассислар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

(ТАСС).

ҲАМКОРЛИКНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

Мамлакатимиз экономикаси ва маданий ҳаётида рўй бериши керак бўлган туб ўзгаришлар совет мактаби олдига катта ва масъулиятли вазифаларни қўйди. Бу режалар партия XXVII съездида яна бир бор қайд этилганидек, умумтаълим ва ҳунар мактабларини ислоҳ қилиш орқали амалга оширилмоқда. Областимизда ҳам бу соҳада бир қатор ишлар қилинди. Кейинги икки йил мобайнида мактабларда моддий база маълум даражада мустаҳкамланди. Ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштириш, болаларни касб танлашга ўргатиш, ишлаб чиқариш меҳнати таълимини йўлга қўйиш ва энг муҳими олти ёшлиларни қабул қилиш ишларини пухта ташкил этиш чоралари кўрилмоқда.

Педагогик коллективлар ишни янгича талаблар асосида қайта қуришга киришдилар. Ўқувчилар билимини баҳолаш, уларнинг касб эгаллашлари, маънавий етуклиги, ғоявий-сиёсий дунёқарашини оширишга талаб кучайтирилмоқда.

Ислоҳотни амалга оширишда намуна қилиб кўрсатса арзийдиган тажриба ортираётган мактаблар сони кўпаймоқда . Ҳозир областдаги мавжуд мактаблардан 83 тасини бугунги талабларга жавоб бера оладиган даражадаги таянч базаси сифатида кўрсатиш мумкин.

Ангрен шаҳридаги 5-ўрта мактаб ана шулардан бири ҳисобланади. Бу ерда ўқитувчилар коллективи ҳар бир машғулотнинг самарали бўлиши учун астойдил жонкуярлик кўрсатмоқда, лекция-дарслар, семинарлар уюштирилмоқда, зачетлар ўтказиляпти. Ўтган йили мактабнинг ўқув-тарбияни ташкил этишдаги илғор тажрибаси СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ҳам оммалаштирилди.

Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарлари, Бўстонлиқ, Коммунистик районларининг қатор мактаблари ҳам ангренликлар тажрибасини ўрганиб дуруст натижаларга эришмоқдалар.

Ислоҳотни амалга оширишда ана шунга ўхшаш мактаблар тўплаётган тажрибаларни кенгроқ оммалаштиришга алоҳида эътибор беряпмиз. Шаҳар ва районлар халқ маорифлари бўлимларининг ходимлари, мактаб директорлари, илмий бўлим мудирлари, тарбиявий ишларнинг ташкилотчилари учун Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод шаҳарларидаги таянч мактабларида «Кўринг, ўрганинг, қўлланг» мавзуида зонал семинарлар ўтказилди. Семинар қатнашчилари амалий ишлар, эришилаётган натижалар билан танишдилар, ўзаро тажриба алмашдилар.

Маълумки, ислоҳотда кўзда тутилганидек, бу йил биринчи синфга олти ёшдан қабул қилишга ўтила бошланади. Бу ғоят жиддий ва масъулиятли иш бўлиб, уни уддалаш пухта тайёргарликни талаб этади. Ҳозир область халқ маорифи органлари, мактабларнинг педагогик коллективлари бу соҳада аниқ режа асосида иш олиб бормоқдалар. 1986—87 ўқув йилида 10 минг, ўн иккинчи беш йиллик мобайнида эса 50 минг бола олти ёшдан бошлаб мактабга қабул қилинади. Демак, жуда катта ташкилий ва қурилиш ишларини амалга оширишга тўғри келади. Ҳар бир синф учун учтадан хона — ўқиш, ўйнаб дам олиш ва ухлаш хоналари керак бўлади. Мактабларнинг моддий базаси ва қўйилаётган вазифани бажариш имкониятларини пухта ўрганиб чиқдик. Бўстонлиқ, Коммунистик, Оржоникидзе районлари, Янгиобод, Ангрен, Бекобод шаҳарларининг қатор мактабларида бу соҳада эришилган тажрибаларни оммалаштиряпмиз.

Ана шу қилаётган ишларимиз олдимизда турган катта вазифаларни бажаришдаги дастлабкиларидир, холос. Ҳали олдинда муаммолар кўп. Назаримда, энг аввало, фаолиятимизда тезкорлик ва қатъиятлик етишмаяпти. Кўпгина мактабларда ўқитиш ва тарбия ишлари сифатини яхшилаш, болаларни меҳнатга тайёрлаш талаблардан ҳали орқада. Педагогик коллективлар ўз имкониятларидан тўлиқ фойдаланолмаяптилар, ижодий ташаббус етишмайди. Ўқув-тарбия ишларини янгича ташкил қилиш, умуман бутун ишларни қайта қуришда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Бунинг сабаби, аввало, ислоҳот қоидалари ва кўзда тутилган мақсадини чуқур тушуниб етиш, изчиллик билан ишга киришиш ҳар бир педагогнинг кундалик жанговар ва энг долзарб вазифасига айланмоғи лозим.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, қаерда ўқитувчининг фаолияти бугунги кун руҳига, ҳозирги талабларга жавоб беролмас экан, бунинг учун айб биринчи галда мактаб раҳбарлари зиммасига тушади. Чунки мактаб директори ёки илмий бўлим мудири ўз дарсига пухта тайёргарлик кўрмаса ё умуман машғулотларни қизиқарли, таъсирчан ўтказа олмаса, намунали очиқ дарслар ташкил этолмаса бошқа ўқитувчилардан талаб қилишга маънавий ҳуқуқи қолмайди. Бу масалада кўпгина педагогик коллективларга эътироз билдирсак ҳақли бўламиз. Масалан, Бекобод, Оҳангарон, Пискент ва бошқа районлардаги мактабларнинг фаолияти билан танишганимизда бу фикримиз яққол исботланди: ишлар жуда бўшашган, талабчанлик унутилган, таълим-тарбиянинг сифати паст. Натижада кўпгина мактабларнинг директорларини алмаштиришга тўғри келди. Ўз ишига танқидий ёндашмай «бир қолип»га тушиб қолганлар ўрнига ташаббускор, ўзига ҳам, бошқаларга ҳам талабчан, савияси юқори бўлган ўқитувчилар раҳбарлик лавозимларига қўйилди. Бу масаланинг биринчи ва энг муҳим томонларидан бири. Лекин кадрлар қанчалик малакали, билимдон бўлмасинлар моддий база етарли бўлмаса ислоҳот талаблари даражасига кўтарилиш қийин. Бу ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган масалада оталиқ ташкилотларнинг ёрдамлари сув билан ҳаводек зарур. Аммо, афсус, ана шундай ёрдамни сезмаяпмиз. Оталиқ ташкилотларининг мактаблар билан ҳамкорлиги жуда бўш. Олмалиқ, Чирчиқ, Бекобод шаҳарлари, Коммунистик, Калинин, Ўрта Чирчиқ районларининг корхоналари, колхозлари ва совхозлари мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлашга катта ёрдам бераётганини таъкидлаш билан бирга, Оҳангарон, Бўка, Пискент, Янгийўл районларида бу ўта зарур ишга мутлақо эътибор беришмаётганини жиддий эътироз сифатида айтмоқчимиз. Бу районларда кўпгина мактаблар ноқулай биноларга жойлашган. Моддий базаси ночор, уларда ўқув устахоналари, спорт заллари йўқ. Болалар ҳамон икки сменада шуғулланишмоқда.

Айрим мактабларда эса ўқитувчиларнинг ўзлари ислоҳот қонун-қоидаларини шу пайтгача яхши билмайдилар. Шунинг учун ҳам улар дарсларни янгича талаблар асосида ўтказмаяптилар. Ўқувчиларни меҳнатга қизиқтириш ва ғоявий-сиёсий, тарбиявий ишларга бефарқ муносабатда бўлмоқдалар.

Ислоҳот — умумхалқ иши. Бунда мактаб ҳам, ота-она ҳам, жамоатчилик ҳам, айниқса оталиқ ташкилотлар ҳам бир ёқадан бош чиқаришлари, ўзаро ҳамкорликда иш юритишлари керак. Акс ҳолда кўзланган мақсадга эришиш қийин.

Камчиликлар, нуқсонларни тан олиш, ҳақиқий аҳволни кўрсатиб ўтиш ва қуруқ гап билан иш битмайди. Амалий тарзда ҳужумкорлик билан ишга киришмоқ ҳар биримизнинг бурчимиз. Ёшлар тарбиясига ҳаммамиз жавобгармиз. Уларни билимдон, меҳнатсевар қилиб етиштириш, мустақил ҳаётга тайёрлаш ҳар биримизга дахлдордир.

М. ҚУРБОНОВ,
область халқ маорифи бўлимининг мудири.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

МАРКС ВА ЭНГЕЛЬС АСАРЛАРИ ХИТОЙ ТИЛИДА

ПЕКИН, 6 май (ТАСС). «Жэньминь жибао» газетасининг бугун хабар беришича, ХХРда К. Маркс ва Ф. Энгельс асарларининг Хитой тилидаги 50 томдан иборат тўпламини нашр этиш юзасидан 30 йил давом этган иш ниҳоясига етди.

Хабарда бу нашр КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти тайёрлаган К. Маркс ва Ф. Энгельснинг рус тилидаги асарлари иккинчи нашри асосида ва уларнинг немис тилидаги дастлабки нашрларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилди.

Ана шу воқеага бағишланган йиғилишда сўзга чиққан ХКП Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Чжу Хоуцзэ марксизм қудратли маънавий қурол бўлиб, К. Маркс ва Ф. Энгельс асарларини нашр этиш Хитой учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади, деб ёзади газета.

ШАХТЁРЛАР ҒАЛАБАСИ

БРЮССЕЛЬ. Меҳнат қилиш ҳуқуқи учун курашиб, иш ташлаган Бельгиянинг 20 минг кончиси катта ғалабага эришди. Ҳукумат Лимбург тошкўмир шахталарига янги бошқарувчи тайин этилишини ва унга шахталарни ёпиб қўймаслик учун ҳамма тадбирлар кўриш топширилишини эълон қилди. Маъмурлар ана шу қарорга келиши муносабати билан касаба союзлари шахтёрларга мурожаат этиб, икки ҳафта давом этган иш ташлашни тўхтатишга чақирдилар.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

ЛАПАС. Боливия — Совет дўстлиги институтининг активлари икки мамлакат халқлари ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва маданий алоқаларни кенгайтириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар. Боливиянинг Потоси шаҳрида очилган институт филиалининг баёнотида шу ҳақда гапирилади. Ҳужжатда совет иттифоқининг қуролланиш пойгасини жиловлаш, Ер юзида хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ядро ҳалокатининг олдини олишга қаратилган амалий тинчлик таклифларига юксак баҳо берилган. Баёнотда АҚШ маъмуриятининг суверен мамлакатлар, аввало Никарагуа, Ливан ва Ливияга нисбатан давлат терроризми сиёсати ўтказаётганлиги қораланади.

ДЕҲЛИ. Маҳаллий маъмурларнинг йўл қўйиб бериши оқибатида Англияда бебошлик қилаётган Сикх сепаратчилари Лондонда Ҳиндистонга қарши сурбетлик билан намойиш ўтказдилар. Юнайтед ньюс оф Индиа агентлигининг хабар беришига қараганда, юзлаб сепаратчилар Ҳиндистоннинг Англиядаги олий комиссари қароргоҳи олдида тўпланиб, «Сикхларнинг мустақил давлати — Холистон»ни қўллаб-қувватлаб шиорлар айтганлар. Маълумки, Ҳиндистон миллий бирлиги ва территориал бутунлигининг душманлари бу мамлакатнинг чегара штатини ҳамда унинг атрофидаги районларни Ҳиндистондан ажратиб олиб «Холистон» деб аталган «давлатни» тузиш хаёлидадирлар. Ана шу иғвогарликнинг ташкилотчилари орасида Ғарб ва Покистоннинг фаол қўллаб-қувватлашига таянаётган «Холистон миллий кенгаши» ва Баббар Халса сепаратчи гуруҳлари бор.

(ТАСС, 6 май).

ЯПОНИЯ пойтахтида Вашингтон ва расмий Токионинг милитаристик фитнаси ва Японияда Америка ҳарбий кучларининг кўпайтирилишига қарши кўплаб норозилик намойишлари бўлиб ўтмоқда. Суратда: шундай намойишларнинг бири.

ТАСС фотохроникаси.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

● КОБУЛ. Афғонистон ва совет ташкилотларининг вакиллари Кобулда имзолаган икки битимга мувофиқ шу йил мобайнида СССР узоқ муддатли имтиёзли кредит ҳисобига Афғонистонга икки юзта трактор етказиб беради. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, Афғонистон томонига 40 минг тонна химиявий ўғит ҳам бепул берилади. СССР билан АДР ўртасидаги ҳамкорлик Афғонистоннинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга, мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотлари билан ўзини-ўзи таъминлашига ва унинг экспорт имкониятларига ҳайрли таъсир ўтказмоқда, деб таъкидлайди Бахтар агентлиги.

● ДАМАШҚ. Исроилда кун кечириш муттасил қимматлашиб бормоқда. Шу ҳафта бошидан кўпгина озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан нон ва сут, шунингдек жамоат транспортида қатнаш хавфи анча ошади. Шуниси қизиқки, Исроил маъмурлари нарх-наво яна оширилганлиги тўғрисида хабар қилиш билан бир вақтда мамлакатда авж олдирилган милитаристик вас-васа доирасида ўтказиладиган сионист ҳарбийларининг яна бир катта машқлари бошланганлигини ўз гражданларига маълум қилдилар. Бу икки воқеанинг бир вақтга тўғри келганлиги Исроилда ҳукмронлик қилаётган режимнинг характерини яна бир бор кўрсатади. Бу режим «араблардан ҳарбий устунликка» эришиш кетидан қувиб ўз халқининг ҳаётий манфаатларига ҳужум қилишга тайёрдир.

(ТАСС, 5 май).

ХАЛҚАРО ЯРМАРКА

ПЛОВДИВ. Қўҳна шаҳар байрам либосида. Бу ерда тантанали вазиятда халқ истеъмоли товарлари олтинчи халқаро ярмаркаси очилди. Пловдив шаҳрига 50 мамлакатдан 1600 дан кўпроқ фирма ўз маҳсулотларини жўнатди. Анъанага кўра, Совет Иттифоқининг экспозицияси энг катта экспозициядир. Уни тайёрлашда «Авиаэкспорт», «Разноэкспорт», «Международная книга», «Интурист» ва бошқа етакчи ташқи савдо ташкилотлари қатнашдилар. Совет Иттифоқининг иштироки доирасида Озарбайжон ССР ўзининг алоҳида экспозициясини намойиш этади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ *материаллари изидан*

«ТОПГАН БАҲОНАСИНИ ҚАРАНГ»

Газетанинг шу йил 2 апрель сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Олмалиқ автобус-таксомотор паркига қарашли автобус ҳайдовчиларининг йўловчиларга хизмат кўрсатишда йўл қўяётган жиддий нуқсонлари кўрсатилган эди.

Пассажирлар ташиш область ишлаб чиқариш автотрестининг бошқарувчиси А. Шеиндан олинган жавобда мақолада кўрсатилган камчиликлар текширишда тасдиқланганлиги айтилади.

Олмалиқ автобус-таксомотор паркига қарашли 58—58 номерли автобуснинг ҳайдовчиси Ҳ. Мусурмонқулов 6 март куни Бўкага графикда белгиланган вақтдан 25 минут кечикиб келган. Йўл қўйган камчилиги учун у 2 ойга автобус ҳайдашдан четлатилиб, гаражда бошқа ишга ўтказилди.

Шунингдек бошқа маршрутларда ҳам графикнинг бузилиш ҳоллари учраб турганлиги, ҳайдовчилар ўртасида тарбиявий ишлар ва интизомнинг бўшашиб кетишига йўл қўйганлиги учун колонна бошлиғи З. Т. Умировга автотрест маъмурияти томонидан ҳайфсан эълон қилинди. Йўловчиларга хизмат қилишда графикка қатъий риоя қилиш, ҳайдовчилар ишини мунтазам кузатиб бориш тадбирлари белгиланди.

«Партия XIX съезди» марказий шифохонасигача қатнайдиган маршрутли таксиларни соат 15 дан 17 гача шифохонада дам олиш пайти бўлгани учун тўхтатиб қўйиш шифохона маъмурияти билан келишилган ҳолда амалга оширилмоқда.

● ПОЙТАХТДАГИ Абу Али ибн Сино номли 1-шаҳар клиник касалхонаси «Шифокор» бадиий ҳаваскорлик ансамблининг сафи кейинги йиллар ичида анча кенгайди. Республикада хизмат кўрсатган артист Маҳмуд Юнусов раҳбарлик қилаётган бу бадиий коллектив репертуаридан замонавий қўшиқлар, рақслар билан бирга классик ашулалар ҳам ўрин олган. Суратда: «Шифокор» ансамбли қатнашчиларидан бир группаси.

Т. Каримов фотоси.

ИЖОДКОРЛАР — ДЕҲҚОНЛАР ҲУЗУРИДА

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози клуби сабзавоткор деҳқонлар, педагоглар, кенг жамоатчилик билан гавжум бўлди. Улар бу ерга маданият халқ университетининг навбатдаги машғулотига тўпланишди.

Машғулотда Тошкент Давлат маданият институти профессори, маданият халқ университети ректори Малик Муродов тингловчиларни меҳмонлар — СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, шоир Ҳусниддин Шарипов, шоирлар Анвар Эшонов, Робиддин Исҳоқов, шунингдек, ёш қаламкашлардан Севара Тўлаганова ва Фарида Усмоновалар билан таништирди.

Шундан сўнг ижодкорлар ўзларининг В. И. Ленин, бахтиёр хотин-қизларга бағишланган шеърларидан ўқишди. Ризқ-рўзимиз — нон, тинчлик, баҳор, меҳнат ва дўстликни тараннум этувчи шеърлар бир-бирига уланиб кетди.

Сўнгра Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри актёри, СССР халқ артисти Зикир Муҳамммаджонов «Йўлчи юлдуз» ва бошқа спектаклларда В. И. Ленин ролини ўйнашга қандай тайёргарлик кўргани, доҳий бўлган жойлардан олган таассуротлари, ижодий ишлари ҳақида сўзлаб берди.

Халқ университетининг машғулоти Тошкент Давлат маданият институти «Ёшлик» ҳаваскорлик ансамблининг концерти билан якунланди.

М. ТУРОБОВ.

ҒАЛАБА КУНИ ОЛДИДАН

РАЗВЕДКАЧИ ҲАЁТИДАН УЧ ЛАВҲА

Мўмин Каримов 1920 йил 13 февралда Янгийўл районидаги Ниёзбош қишлоғида туғилди. У Совет Армияси сафига чақирилгунга қадар Ленин номли колхозда табелчи бўлиб ишлади, колхоз комсомол ташкилотига етакчилик қилди.

1940 йилда ҳарбий хизматга чақирилган Мўмин Каримов Улуғ Ватан урушининг охиригача фронтда бўлиб, Москва, Сталинграддан Берлингача бўлган жанговар йўлни босиб ўтди. Шуҳрат орденларининг тўла кавалери бўлди.

1945 йил охирида оиласи бағрига ғалаба билан қайтган довюрак разведкачи умрининг сўнгги дамларигача колхоз ишлаб чиқаришида фаол иштирок этди.

Моҳир автоматчи

Тунги рейдларнинг бирида ярадор бўлган Мўмин Каримовга госпиталда анча узоқ вақт даволанишга тўғри келди. Моҳир автоматчи ва разведкачи хизматни 53-гвардиячи танкчилар бригадаси составида давом эттирди.

1944 йилнинг июли Мўмин Каримов учун душманга қирон келтиришда баракали ой бўлди. У Марушка қишлоғи яқинида разведка ўтказилган пайтда гитлерчилар траншеясига биринчи бўлиб ташланди, автоматдан ўт очиб, 7 гитлерчини ер тишлатиб, бир фашистни асир туширди.

21 июль куни эса Памише дарёсидан биринчи бўлиб ўтиб, жангда 14 солдат ва офицерни гумдон қилди.

Перемишль шаҳрида 8 нафар разведкачи билан пистирмада туриб, 20 гитлерчини ер тишлатиб, бир автомашинани ўлжа қилиб олдилар.

Разведкачи-автоматчи сифатида кўрсатган довюраклиги учун Мўмин Каримов 6-гвардиячи танкчилар корпуси қўмондонининг 1944 йил 29 августдаги буйруғига мувофиқ III даража Шуҳрат ордени билан мукофотланди.

Ҳамиша биринчи бўлиб

1945 йил 15 январь куни разведкачиларга Пилица дарёсидан ўтиб, унинг ғарбий қирғоғида плацдарм ишғол қилиш топшириғи берилди. Мўмин Каримов дарёдан биринчи бўлиб ўтиб олдида қаршилик кўрсатган гитлерчиларга қарата аёвсиз ўт очди. Шу тенгсиз жангда Мўмин Каримов душманнинг 30 солдат ва офицерини қириб ташлайди.

У 16 январь куни Радомиско шаҳри кўча жангларида 37 гитлерчини сафдан чиқарди, граната улоқтириб, бир автомашинани портлатиб юборди.

3-гвардиячи танкчилар армияси қўмондони моҳир автоматчи Мўмин Каримовни 1945 йил 10 мартдаги буйруғи билан II даража Шуҳрат ордени билан мукофотлади.

Берлин бўсағасида

Газандалар уяси — Берлин шаҳри бўсағасида олиб борилган ҳаёт-мамот жангларида разведкада бўлган Мўмин Каримов Земра қишлоғида қўққисдан бошланган отишмада қатнашади, 32 гитлерчи қириб ташланиб, контроль асир олинади ва қимматли ҳужжатлар қўлга киритилади.

Берлин бўсағасида кўрсатган мардлиги ва қаҳрамонлиги учун Мўмин Каримов СССР Олий Совети Президиумининг 1945 йил 27 июндаги Фармонига биноан I даража Шуҳрат ордени билан мукофотланади.

Мажид САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши иштирокчиси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Автомобилингиз соз юради

УНИВЕРСАЛ «ВУ-71 М» МАРКАЛИ ТЎҒРИЛАГИЧ

енгил автомобиллар ва мотоцикллар

АККУМУЛЯТОР БАТАРЕЯЛАРИНИ **ЗАРЯДЛАЙДИ**

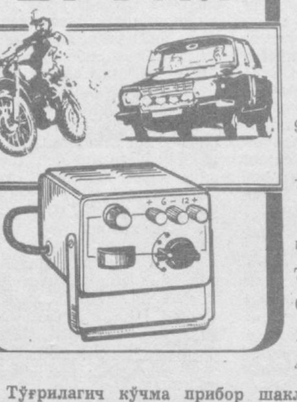

У 220 вольтли, 50 гц. тармоғидан қувват олиб ишлайди.

ТЕХНИКАВИЙ ХАРАКТЕРИСТИКАСИ:

истеъмол қуввати — 95 вольтдан ошмайди.

Энг кўп зарядловчи токи — 5 А.

Бўш айланишдаги кучланиши — 4, 75 В; 5, 1 В; 5, 6 В; 6, 2 В; 6, 75 В; 9, 5 В; 10, 2 В; 11, 2 В; 12, 4 В; 13, 5 В.

Тўғрилагич кўчма прибор шаклида ишланган.
Ҳажми (очиқ тутқичи билан) — **227х132х98 мм,**
оғирлиги — 3, 2 килограммдан ошмайди.
«Узхозторг»нинг Тошкент областлараро базаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

С. И. СТРЕЛКОВ НОМИДАГИ 2-ПОЛИГРАФЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986—87 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қўлда ва машинада ҳарф терувчилар, печатниклар, фотонабор операторлари, муқовачиларни тайёрлайди.

ЎҚИШГА 8—10 синф ҳажмида маълумотли йигит-қизлар қабул қилинади.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар уч йил ўқиб, эгаллаган касби ва тўлиқ ўрта маълумот ҳақида диплом оладилар. Ўқувчилар кунига тўрт маҳал овқат ва кийим-бош билан бепул таъминланадилар; ўрта маълумот билан ўқишга кирганлар эса 10 ой ўқийдилар ва ҳар ойда 30 сўмдан стипендия оладилар.

Билим юртини «имтиёзли» диплом билан битирганлар Москва ва Львов полиграфия институтлари, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг полиграфия бўлимига ўқиш учун йўлланма билан юбориладилар.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига қўшиб ҳисобланади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга бажарган ишлари учун ҳақ тўланади.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Зарур бўлганлар ётоқхоналар билан таъминланадилар.

Билим юртида олти ойлик бичиш ва тикиш курслари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ҳамда спорт секциялари мавжуд.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (Метронинг «СССР 50 йиллиги» станцияси). 13, 11-троллейбуслар, 33-автобуснинг «Пионерская кўчаси» бекати).

ҲАМОН ЎЗГАРИШ ЙЎҚ

ОБЛАСТЬ ДОСААФ МАКТАБЛАРИДА МАЛАКАЛИ ҲАЙДОВЧИЛАР ТАЙЁРЛАШ ИШИДА ЛОҚАЙДЛИК ВА МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ҲАЙДОВЧИЛИК гувоҳномаси олиш учун имтиҳон топшираётган йигит, қўполроқ қилиб айтганда, оғзинг қани деса қулоғини кўрсатяпти: йўл ҳаракати қоидалари бўйича саволларнинг ярмидан кўпига нотўғри жавоб берди. Тасаввур қилинг — бугун бу йигитга гувоҳнома берилса у эртага машина бошқариб кўчага чиқиши мумкин. Ўнлаб, юзлаб машиналарнинг орасида у ўзини қандай ҳис қилади? Довдираб қолади! Оқибатда, авария келиб чиқади ва ё ўзининг, ё давлат машинасини пачақлайди, моддий зарар келтиради. Бундан ҳам ёмони — бирон кишининг соғлигига путур етказиши ёки... ҳаётига зомин бўлиши мумкин!..

Ҳа, билимсиз ва уқувсиз ҳайдовчи билан транспорт ҳалокатининг ораси бир қадам. Буни биз муболағасиз айтаяпмиз. Кўча ва йўлларда рўй бераётган транспорт ҳодисаларини таҳлил қилишдан маълум бўлишича, бу ҳодисаларнинг кўп қисми бир йилгача ҳайдовчилик стажига эга бўлган кишилар томонидан содир этилмоқда.

Хўш, буларнинг илдизи қаерда, нимада?

Буларнинг илдизи ҳайдовчилар тайёрлаётган муассасалардаги шарт-шароитларнинг ёмонлигида, ўқув-тарбиявий ишлар даражасининг пастлигида, шунингдек, шахсан ўқитувчи ва инструкторлар ўртасидаги тарбиявий-сиёсий ишнинг ёмон аҳволдалигидадир. Ахир, инсоннинг қандай инсон бўлиб етишиши боғчада ва мактабда олган тарбиясига боғлиқ бўлганидай, бўлажак шофёрнинг келгуси ҳаёти ва фаолияти ҳам бевосита ўқув муассасаларида олган билимига-тарбиясига боғлиқ.

Хуллас, бояги бўлажак шофёр имтиҳондан йиқилди. Мана шунақа йиқилаётганлар анчагина. Демак, ДОСААФга қарашли ташкилотларда шофёрлар тайёрлаш ишига ниҳоятда лоқайд қаралаётир. Чунки, белгиланган муддат ичида ўқишни тугатгач Давлат автомобиль инспекциясига имтиҳон топширишга келган группадаги одамларнинг ярмидан кўпи талабларга жавоб бермаяпти. 1985 йилда область ДОСААФ системасидаги курсларда ўқиганларнинг атиги 49 проценти биринчи топширишда имтиҳондан ўтди. Бу республика бўйича кўрсаткичдан ҳам бирмунча пастдир. Айрим районларнинг курсларида ўқиганларнинг эса атиги 15—20 проценти имтиҳондан биринчи топширишда ўтяпти ва гувоҳнома оляпти. Масалан, Бекобод автомактабини (бошлиғи А. Мулин) битириб ГАИга имтиҳон топшириш учун келган 21-группанинг (ўқитувчи С. Мустафоев) 24 нафар курсантидан атиги 7 киши гувоҳнома олишга муваффақ бўлди. Бу — 29 процент деган гапдир.

Ангрен автомактабининг (бошлиғи Р. Мамажонов) ўқитувчи В. Ким раҳбарлигидаги 151-группасида имтиҳонга тавсия қилинган 25 кишидан атиги 5 киши шофёрлик гувоҳномасини олди. Коммунистик район спорт-техника клуби (бошлиғи А. Суярқулов), Ўрта Чирчиқ район спорт-техника клуби (бошлиғи М. Пўлатов) ва бошқа қатор автомактабларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Ана шу ёмон аҳволнинг сабабларини ўрганиш учун ўтган йили область Давлат автомобиль инспекциясининг регистрация-имтиҳон бўлинмаси томонидан ДОСААФ системасидаги ўқув ташкилотларининг моддий-техника базаси, ўқув автомобилларининг техникавий ҳолати ва ҳайдовчилар тайёрлаш бўйича ўқув жараёни текширилди. Текшириш давомида жуда жиддий камчилик ва нуқсонлар аниқланган қатор автомактабларни ана шу нуқсонларни тугатгунларигача беркитиб қўйишга тўғри келди. Калинин спорт-техника клуби (бошлиғи Р. Шайхиев), Олмалиқ (бошлиғи К. Пак), Чиноз (бошлиғи М. Мамутов) спорт-техника клублари шулар жумласидандир.

Бу нуқсонлар ҳам майлику-я, айрим автомактабларнинг ўқитувчилари оддий ўқув ҳужжатларини расмийлаштиришни ҳам уддалаёлмайдилар ва бунинг оқибатида имтиҳонни бошқа кунга қолдиришга тўғри келади. Масалан, Бекобод автомактабининг раҳбарлари (ўқитувчи Х. Туратов) худди шундай хатога йўл қўйганликлари учун шу йил 31 январда 1-группа курсантларидан олиниши керак бўлган имтиҳон барбод этилди.

Бундан ташқари, Бекобод автомактаби ва Чиноз спорт-техника клубларида бошқа шубҳали ҳоллар ҳам учраб турибди. Хусусан, ГАИга имтиҳон топшириш учун тавсия қилинган курсантлар орасида Тошкент шаҳрида доимий яшайдиган кишиларни ҳам учратяпмиз. Бу кишилар қандай қилиб ҳар куни 100—150 километр масофага қатнаб ўқидилар?..

Бировни тарбия қиладиган одамнинг ўзи тарбияли бўлиши керак. Агар ўқитувчи ўзи ғирт ичкиликбоз бўлса у ўқувчиларга қандай қилиб «ичманглар!» деб таълим бера олади? Маълумки, партия ва ҳукуматимизнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисидаги қароридан сўнг бу соҳада яхши томонга кескин бурилиш бўлди. Ичкиликбозлик — иллат, спиртли ичимлик ичиб машина бошқариш эса — жиноят. Бироқ, мана шу гапларни бўлажак ҳайдовчиларга тушунтириши, таълим бериши керак бўлган ўқитувчи ва мастерларнинг ўзлари ичиб машина бошқаришларини қандай баҳолаш мумкин? Бу — бориб турган масъулиятсизлик, бадфслик, ўқитувчи номига иснoддир. Ўрта Чирчиқ спорт-техника клубининг ўқитувчиси В. Рибалкин, инструктори М. Ептиллаев, Бекобод автомактабининг инструктори Х. Файзиев, Қибрай техника мактабининг инструктори Ж. Набиевлар арақни кўрганда ўзини тийиб туролмайдиган ана шундай баднафс кишилардан бўлиб чиқишди. Улар маст ҳолда машина бошқаргани учун маълум муддатларга ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилдилар.

Шунингдек, Бекобод автомактабининг инструктори Х. Хотамовга билиб туриб қоидани бузгани учун 30 сўм жарима солинди. Ўрта Чирчиқ спорт-техника клубининг бошлиғи М. Пўлатов йўл ҳаракати қоидасини қўпол равишда бузиб жарима тўлади. Коммунистик район спорт-техника клубининг инструктори Э. Маҳмудов пиёдани босиб, унга тез ёрдам кўрсатиш ўрнига қочиб кетган. Унинг устидан жиноий иш қўзғатилди.

Энди айтингчи, ҳайдовчилар тайёрлаш ўчоғи бўлмиш ташкилотларда мана шундай аянчли аҳвол ҳукмрон бўлганидан кейин, малакали ҳайдовчи тайёрлаб бўладими?!

Х. ЗОКИРОВ,
область Давлат автомобиль инспекцияси регистрация-имтиҳон бўлинмасининг бошлиғи.

РЕДАКЦИЯДАН: Худди шу мазмундаги мақолалар ўтган йили ва ундан олдин ҳам икки марта эълон қилинган эди. Ҳайдовчилар тайёрлаш мактабларидаги бундай камчиликларни тугатиш тадбирлари белгиланганини тўғрисида ДОСААФ область комитети ва Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитети раҳбарлари газетхонларга жавоб беришган эди. Юқоридаги мақоладан кўриниб турибдики, аҳвол ўзгармаган, тадбирлар қоғозда қолиб кетган, ваъдалар бажарилмаган. Ҳолбуки, малакали ҳайдовчилар тайёрлаш давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим жиддий ишдир.

Бу соҳада қачонгача лоқайдлик, ўзинбўларчилик, масъулиятсизлик ҳукм суради?!

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҲАММОМЧИНИНГ ХОМ ВАЪДАСИ

ҲУРМАТЛИ РЕДАКЦИЯ! Эшитган бўлсангиз, Собир Раҳимов районидаги 2-Чимбой маҳалласида бир антиқа ҳаммом бор. Тўғрироғи, бор эди. Энди-чи? Энди ҳам бор, ҳам йўқ.

Борлиги шуки, у ўз ўрнида турибди. Йўқ дейишимнинг боиси — бундан бир йил илгари ремонт қилиш мақсадида эшигига отнинг калласидек қулф осиб кетишди. Тўғри, адашмасак 5—6 киши ҳаммом ичида ивирсиб юриб, киши кўзига ремонт қилишган ҳам бўлишди. Агар ремонт вақтида номери ўзгариб кетмаган бўлса, ана шу 20-ҳаммомнинг қайта тузатилганига 20 ойдан ҳам ошди. Лекин, эшикдаги қулфни очиб берадиган азамат топилмаяпти.

Узунқулоқ гапларга қараганда мутасадди ўртоқлар ҳаммомни табиий газ билан иситишни орзулаб юришган эмиш. Қизиқ, газ қачон келиб, қачон уланади-ю, ҳаммом қачон очилади?! Ахир, ҳолва деган билан оғиз чучиб қолмайди-ку. «Правда», «Коминтерн», «Янги турмуш» ва Чиғатой маҳаллалари аҳолиси шу пайтгача бунақа хом ваъдани эшитмаган эди.

Шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси, унинг ҳаммом ва кир ювиш хўжалиги раҳбарларининг бу хом ваъдалари қачон пишишини билолмай, тоқатимиз тоқ бўлди.

Маҳалла аҳолиси номидан

А. ТОЛИПОВ.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

ФУТБОЛ

СССР футбол федерациясининг спорт-техника комиссияси СССР кубок мусобақаларининг навбатдаги тур ўйинларини ўтказиш тартибини белгилаш юзасидан қуръа ташлади. Шунга кўра 24 май куни қуйидаги матчлар ўтказилади:

«Котайк» (Абовян) — «Крилья Советов» (Куйбишев), СКА (Ростов) — «Днепр» (Могилев), «Сокол» (Саратов) — «Закарпатье» (Ужгород), ЦСКА — «Кузбасс» (Кемерово), «Динамо» (Батуми) — «Уралан» (Элиста), **«Таврия» (Симферополь) — «Пахтакор» (Тошкент), «Факель»** (Воронеж) — «Химик» (Гродно), «Уралец» (Нижний Тагил) — «Металлург» (Запорожье), «Колос» (Никополь) — «Спартак» (Октемберян), «Даугава» (Рига) — «Нистру» (Кишинёв), «Трактор» (Павлодар) — «Шахтёр» (Қарағанда), «Геолог» (Тюмень) — «Динамо» (Ставрополь), «Кяпаз» (Кировобад) — «Помир» (Душанбе), «Кубань» (Краснодар) — «Ротор» (Волгоград), СКА «Карпати» (Львов) — «Динамо» (Самарқанд). 25 май куни «Ростсельмаш» (Ростов) — «Зоркий» (Красногорск) учрашуви ўтказилади.

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ

Чим устида хоккей бўйича аёллар командалари ўртасидаги СССР чемпионати ўйинлари икки шаҳарда — Москва ва Андижонда ўтказилмоқда. Тошкент области вакиллари — «Политотдел» хоккейчилари Москвада иккинчи турда «Спартак» (Москва области) командаси билан учрашиб, 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

НОМЗОДЛАР ТАНЛАБ ОЛИНДИ

Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг командаси чим устида хоккей бўйича Тошкент область спартакиадасида муваффақиятли қатнашиб, совриндор бўлди. Янгибозорда ўтказилган мазкур мусобақаларнинг якунларига кўра спорт мастерлигига номзодлар, мис саралаш фабрикасининг ишчилари И. Затомский, Е. Шебалин, 3-автобаза ҳамда комбинат автотранспорт бошқармасининг ишчилари Р. Насибулин, М. Тукмаров, Олмалиқ кон-металлургия техникумининг талабаси С. Будниковлар область терма командасига номзод қилиб олиндилар.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК — УМРНИНГ ЭГОВИ

ОЙНАДАН ЎПКАЛАМА

Тошкент Локомотив депосининг слесарларидан Валерий Бибаров, Виталий Ворончихин ва Александр Ермаков кечки сменадаги ишга «антиқа» тайёргарлик кўришди. Ресторанга киришиб, «қиттак-қиттак» қилишди, сўнгра цехга кириб боришди. Кайфу-сафодан кейин одамнинг қўли ишга борармиди. Бир бурчакка кириб олиб, пинакка кетишди.

Корхонадаги ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш комиссиясининг шошилинч мажлисида бу «шоввозларнинг» қилмиши обдон муҳокама қилинди. Ичкилик «шинавандалари» дўстларидан аччиқ-чучук гаплар эшитишди. Айбларини тан олишди. Тавба-тазарруқ қилишиб, жонажон коллективларида ҳалол меҳнат қилиб ўз гуноҳларини ювишга ваъда беришди.

Комиссия йигитлар биринчи бор чакки қадам босишганини эътиборга олиб, енгилроқ жазо беришга қарор қилди. Комиссиянинг қарори билан раҳбарлар уларни 13-маошдан маҳрум этадиган бўлишди ва уларнинг отпускаси қиш ойларига кўчирилди. Лекин тартиббузарлар қаттиқ огоҳлантирилди. Башарти бундан буён ҳам йўлдан тоядиган бўлишса, гина ўзларидан, кескинроқ чора кўришлиги эслатиб ўтилди.

Бу комиссия депода яқиндагинада тузилган. Лекин унинг ичкиликка муккасидан кетган одамлар билан муроса қилиб ўтирмаслигини ҳамма цехдагилар яхши билишади. Комиссиянинг қатъий талаби билан иш вақтида шишани белига боғлаб, ичиб юрадиган ичкиликсеварлардан бири меҳнат ҳақидаги қонунлар мажмуасининг тегишли моддасига биноан ишдан бўшатилди. Бошқа бир ичкиликбоз эса мажбуран даволанишга юборилди. Бу икки ҳодиса ҳақида ҳаммага ошкора гапирилди. Шундан кейин цехга ичиб келиш ҳолларига деярли батамом барҳам берилди.

Комиссия ўз уйида «улфатчилик» қилувчилар билан ҳам кураш олиб бормоқда. Яширишнинг нима ҳожати бор, якшанбадаги «вақти хушлик»дан кейин душанба куни ишчи цехга гангиб келади. Шу алфозда меҳнат унуми ҳақида қандай гап бўлиши мумкин...

— Коллективда олиб борилаётган тарбиявий ишнинг умумий йўналиши комиссиянинг асосий мақсадига мос келади, — дейди унинг раиси, депо бошлиғининг ўринбосари В. Ф. Поддимов. — Биз ичкиликбозликка қарши курашиш билан айни вақтда меҳнат унумдорлигини ошириш, ҳар бир цехда интизомни ва тартибни мустаҳкамлашга ҳаракат қиляпмиз. Шу боисдан ҳам соғлом турмуш, мазмунли дам олишни зўр бериб ташвиқ этмоқдамиз. Шу борада биз партия ташкилоти, касаба союз комитети билан ҳамкорликда ишламоқдамиз. Ишчилар ўртасида ичкиликбозликка батамом барҳам берилишига ишончимиз комил. Акс ҳолда иш самарасини ошириш ҳақида гап бўлиши мумкин эмас.

(ЎзТАГ мухбири).

АГИТБРИГАДА ШУҲРАТИ ОРТМОҚДА

Шаҳардаги 17-ўрта ҳунар-техника билим юрти ҳунар-техника таълими системаси коллективлари ўртасида ўтказилган область кўригининг энг яхши агитбригадаси деб топилди.

«Ишчи — мағрур жаранглайди» мавзусида ўтказилган конкурсда мазкур билим юртининг талабалари янги программа билан қатнашдилар. Улар ўз билим юртлари ҳақида, танлаган касблари, ўқув машғулотлари самарадорлигини ошириш мақсадида бу ерда яратилган шароитлар ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Билим юртида ўсмирлар ва қизларнинг бўш вақтни мазмунли ўтказиш соҳасидаги тажрибалари кўпчиликка маъқул тушди.

Л. СИТНИКОВА,
Олмалиқ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг

БЕКОБОД ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986—87 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Педагогика билим юрти умумий таълим мактаблари учун қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди:

Бошланғич синф ўқитувчиси, тарбиячи (бош пионер вожатий (8-синф ҳажмида, ўқиш муддати — 4 йил).

Бошланғич синф ўқитувчиси, тарбиячи (бош пионервожатий (10-синф ҳажмида ўқиш муддати — 2 ва 3 йил).
4-8 синфларда меҳнат таълими ҳамда куни узайтирилган группаларда тарбиячи — 10-синф ҳажмида. Ўқиш муддати 2 ва 3 йил.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақидаги гувоҳнома ёки аттестат (асли), медицина справкаси (086—V форма), 4 дона фотосурат (3х4 см.).

Кирувчилар қуйидаги имтиҳонларни топширадилар: ОНА ТИЛИ (диктант), МАТЕМАТИКА (оғзаки) — **8-синф ҳажмида маълумотлиларга.**

Бошланғич синф ўқитувчиси ихтисоси бўйича ўқишга кираётганларнинг кириш имтиҳонларига қадар музика эшитиш қобилияти синаб кўрилади.

ҲУЖЖАТЛАР: **8-синфни тугатганлардан — 1 июндан 31 июлгача; 10-синфни битирганлардан — 1 июндан 14 августгача қабул қилинади.**

Адрес: Бекобод райони, Зафар посёлкаси, Шевченко кўчаси.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги «Авангард» ва «Рисоопитний» қишлоқлари территориясида

АРЗОНЛАШТИРИЛГАН БАҲОДА МОЛЛАР СОТАДИГАН

МАГАЗИН ОЧИЛДИ

«ЎРТАСАРОЙ» матлубот жамияти.

Тошкент область ғалла маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошқармаси коллективи Ўзбекистон ССР Ғалла маҳсулотлари министрлигининг ғалла-ембоп дон таъминоти бошқармаси бошлиғи Б. М. Қодировга отаси **Малик Исматуллаевич ҚОДИРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 3-2

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.